

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Vastineet kaavaluonnoksesta annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin

Kaavan valmisteluaineisto nähtävillä lausuntoja ja mielipiteitä varten 20.11.-10.1.2025.

Sisällysluettelo

1	L01 Lapin ELY-keskus, 2.1.2025	2
2	L02 Fingrid Oyj, 8.1.2025	7
3	L03 Fintraffic Lennonvarmistus Oy, 13.12.2024	8
4	L04 Ilmatieteenlaitos, 2.1.2025	8
5	L05 Järvikylien Erä ry, 9.1.2025	9
6	L06 Kittilän alueverkko Oy, Rovakaira Oy, 31.12.2024	10
7	L07 Kittilän kunta, 17.12.2024	10
8	L08 Lapin liitto, 10.1.2025	11
9	L09 Luonnonvarakeskus, 10.1.2025	12
10	L10 Metsähallitus, 10.1.2025	17
11	L11 Paliskuntain yhdistys, 10.1.2025	17
12	L12 Pasmajärven maa- ja kotitalousseura ry	21
13	L13 Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry, 10.1.2025	22
14	L14 Suomen Erillisverkot Oy, 23.12.2024	32
15	L15 Rovaniemen kaupunki, ympäristölautakunta 11.12.2024	32
16	L16 Tornionlaakson museo, 10.1.2025	33
17	L17 Pasmajärven yhteismetsä	36
18	M01 Yksityishenkilö.	37
19	M02 Yksityishenkilö.	38
20	M03 Yksityishenkilö.	39
21	M04 Yksityishenkilö.	40
22	M05 Yksityishenkilöt (9).	40
23	M06 Yksityishenkilöt (2).	42
24	M07 Yksityishenkilöt (6).	43

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

25	M08 Yksityishenkilöt.	45
26	M09 Yksityishenkilöt (4).	45
27	M10 Yksityishenkilöt (21).	46
28	M11 Yksityishenkilö.	47

Lausunnot

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
1 L01 Lapin ELY-keskus, 2.1.2025	Kolarin kunta on 13.11.2024 pyytänyt Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) lausuntoa otsikossa mainitusta tuulivoimaosayleiskaavan valmisteluaineistosta. Kaavaselostusluonnoksen mukaan yleiskaavoituksen tavoitteena on mahdollistaa enintään 21 tuulivoimalan ja niihin liittyvien huoltoteiden, maakaapeleiden ja sähköaseman rakentaminen laatimalla MRL 77 a §:n mukainen oikeusvaikutteinen yleiskaava, jota voidaan käyttää suoraan tuulivoimalan rakennusluvan myöntämisen perusteena. Kolarin kunnan Hirvasjärven tuulivoimaosayleiskaava-alue sijaitsee noin 40 kilometriä kaakkoon Kolarin kuntakeskuksesta ja noin 60 kilometriä lounaaseen Kittilän kuntakeskuksesta. Hankkeessa tuotetun sähkön siirtämiseksi tarvittavia voimajohtoja suunnitellaan Kolarin kunnan alueen lisäksi Kittilän ja Rovaniemen kuntien alueelle. Kaava-alueen kokonaispinta-ala on noin 3 360 hehtaaria. Kaava-alueen maa-alueet ovat pääosin yhteismetsän sekä yksityisten maanomistajien omistuksessa. Voimaloiden suunniteltu kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho enintään 10 MW. Tuulivoimaloiden määrälle ja sijainnille ei ole esitetty vaihtoehtoja. Tuulivoimaloiden lisäksi kaava-alueelle rakennetaan sähköasema sekä tarvittavat huoltotiet ja maakaapelointi voimaloiden välille. Sähkönsiirrolle hankealueelta valtakunnan verkkoon on useita vaihtoehtoja. Yleiskaava-alueen ulkopuoliset sähkönsiirtoreitit eivät kuulu kaava-alueeseen. Suhde YVA-lain tarkoittamaan ympäristövaikutusten arviointiin Hirvasjärven tuulivoimaosayleiskaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 77 a §:n tarkoittamana oikeusvaikutteisena yleiskaavana, jolloin yleiskaavaa voidaan käyttää rakennusluvan myöntämisen perusteena tuulivoimaloiden alueella. Hankkeen ympäristövaikutukset arvioidaan YVA-menettelyssä. Lapin ELY-keskus on yhteysviranomaisena kuuluttanut Hirvasjärven tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksen, joka on nähtävillä mielipiteiden esittämistä varten 13.11.2024–10.1.2025.	

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	Kuulemisen jälkeen yhteysviranomainen antaa YVA-selostuksesta perustellun päätelmän YVA-lain 23 §:n mukaisesti. Hirvasjärven tuulivoimahanketta koskeva ympäristövaikutusten arviointimenettely on edellä kuvatulla tavalla kesken. Yleiskaavan valmisteluaineisto perustuu YVA-menettelyssä tehtyihin selvityksiin ja vaikutusarviointeihin. Ottamatta kantaa selvitysten riittävytyteen tai vaikutusarviointeihin, lausuu Lapin ELY-keskus Hirvasjärven tuulivoimaosayleiskaavan valmisteluaineistosta tässä vaiheessa seuraavaa: Yleiskaavan käyttäminen rakennuslupan myöntämisen perusteena tuulivoimalan rakentamiseen Sovellettavat oikeusohjeet MRL 77 a §:n mukaan rakennuslupa tuulivoimalan rakentamiseen voidaan 137 §:n 1 momentin estämättä myöntää, jos oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa on erityisesti määrätty kaavan tai sen osan käyttämisestä rakennuslupan myöntämisen perusteena. MRL 77 b §:n mukaan laadittaessa lain 77 a §:ssä tarkoitettua tuulivoimarakentamista ohjaavaa yleiskaavaa, on sen lisäksi, mitä yleiskaavasta muutoin säädetään, huolehdittava siitä, että: 1) yleiskaava ohjaa riittävästi rakentamista ja muuta alueiden käyttöä kyseisellä alueella; 2) suunniteltu tuulivoimarakentaminen ja muu maankäyttö sopeutuu maisemaan ja ympäristöön; 3) tuulivoimalan tekninen huolto ja sähkönsiirto on mahdollista järjestää. Yleiskaavan sisältövaatimuksista säädetään MRL 39 §:ssä. 39.4 §:n mukaan yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa. MRL 43 §:n 1 momentin mukaan lupaa rakennuksen rakentamiseen ei saa myöntää siten, että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista. Lupa on kuitenkin myönnettävä, jos yleiskaavasta johtuvasta luvan epäämisestä aiheutuisi hakijalle huomattavaa haittaa eikä kunta tai, milloin alue on katsottava varatuksi muun julkisyhteisön tarkoituksiin, tämä lunasta aluetta tai suorita haitasta kohtuullista korvausta (ehdollinen rakentamisrajoitus). MRL 43 §:n 2 momentin mukaan yleiskaavassa voidaan määrätä, ettei yleiskaava-alueella tai sen osalla saa rakentaa niin, että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista (rakentamisrajoitus). Tällöin ei sovelleta, mitä 1 momentissa säädetään. MRL 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia. Kaavamerkinnot ja -määräykset Tuulivoimaosayleiskaavaa ollaan laatimassa maankäyttö- ja rakennuslain 77 a §:n tarkoittamana oikeusvaikutteisena yleiskaavana, mikä käy ilmi koko	

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	yleiskaava-aluetta koskevista määräyksistä (yleismääräys). Osayleiskaavaa on tarkoitus käyttää tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena tuulivoimaloiden alueella (tv). Kaavamääräyksen mukaan kullekin alueelle saa sijoittaa enintään yhden tuulivoimalan. Tuulivoimaloiden kaikki rakenteet tulee sijoittaa tuulivoimaloiden alueille. Tuulivoimaloiden värityksen on oltava yhtenäinen ja vaalea, kuitenkin varustettuna ilmailuviranomaisen lentoesteluvan ehtojen mukaisin merkinnöin. Tornin alaosa voi kuitenkin olla värillinen. Tv-alueiden sisälle on yleiskaavaluonnoksessa osoitettu tuulivoimalaitoksen ohjeellinen sijainti ja numero. Kunnan tarkoituksena on laatia yleiskaava, jonka perusteella kunta voi myöntää rakennusluvat tuulivoimaloille. Lieriörakenteisissa tuulivoimaloissa voi muodostua kerrosalaan laskettavaa tilaa. Koska yleiskaavaa käytetään asemakaavanomaisesti mahdollistamaan suoraan rakentamisen ohjaaminen, yleiskaavassa tulee myös mahdollistaa tuulivoimaloiden kerrosalaan laskettavien tilojen rakentaminen. Tuulivoimalan alue -merkintään on hyvä lisätä maininta, että "alueella on tuulivoimalan tarvitsema rakennusoikeus", koska ei ole tarkoituksenmukaista osoittaa rakentamisoikeutta kerrosneliömetreinä. Valtaosa yleiskaava-alueesta on kaavaluonnoksessa osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M-1). M-1-alue on varattu pääasiassa metsätaloutta varten. Kaavamääräyksen mukaan alueelle saa sijoittaa tuulivoimaloita niille erikseen osoitetuille alueille ja niitä varten huoltoteitä, teknisiä verkkoja, akkuvarastoja sekä varastointi- ja kokoonpanoalueita. Alueelle saa sijoittaa myös maa- ja metsätaloutta palvelevaa rakentamista. Yleiskaavaluonnoksessa alueelle on osoitettu myös kaksi ohjeellisen sähköaseman sijaintia (en). Merkintää koskevan määräyksen mukaan energiahuollon alueelle voidaan rakentaa sähköasemakenttä, kojeistorakennuksia sekä huolto- ja varastorakennuksia. Sähköasemakenttä tulee aidata. Kunnan tarkoituksena on laatia yleiskaava, jonka perusteella kunta voi myöntää rakennusluvat tuulivoimaloille. ELY-keskus katsoo, että tuulivoimaloiden rakentamisen mahdollistavaa kaavamerkintää on osayleiskaavan yksityiskohtaista rakentamista ohjaavan luonteen vuoksi katsottava tarkoitettuna sovellettavaksi rakennuslupamenettelyssä ehdottomana. ELY-keskus muistuttaa, että suoraan rakentamista ohjaava tuulivoimayleiskaava korvaa asemakaavan ja tämän vuoksi yleiskaavan tulee ohjata riittävästi rakentamista ja muuta alueidenkäyttöä. Kohtuullisuus maanomistajalle ratkaistaan yleiskaavassa. Näin ollen tuulivoimaloiden rakentamiseen osoitettujen alueiden ulkopuolella tulee olla voimassa MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Tällöin ei voi tulla tilannetta, että kunnalle tulisi korvausvelvollisuus rahat tai lupaperiaatteen nojalla (MRL 43.1 §).	Tuulivoimalan alue -merkintään lisätään kohta "alueella on tuulivoimalan tarvitsema rakennusoikeus"

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	ELY-keskus toteaa, että osayleiskaavasta koko kaava-alueen maanomistajille ja muille oikeuden haltijoille aiheutuvien rajoitusten on oltava perusteltuja, kun otetaan huomioon kaavan tarkoitus ja sisältö sekä ohjaustavoite, kuten MRL 39 § ja maanomistajien yhdenvertaisen kohtelun vaatimukset edellyttävät. ELY-keskus kiinnittää huomiota siihen, että yleiskaavaluonnoksen mukaan M-1-alueelle saa sijoittaa mm. tuulivoimaloita varten huoltoteitä, teknisiä verkkoja, akkuvarastoja sekä varastointi- ja kokoonpanoalueita ja pistemäisenä kohteena osoitetulle ohjeelliselle en-alueelle puolestaan sähköasemakenttä, kojeistorakennuksia, akkuvarastoja, sekä huoltorakennuksia. ELY-keskus katsoo, että energiahuollon alue tulee merkitä yleiskaavaan aluumerkintänä (EN), jolla osoitetaan mm. energiahuoltoa palvelevia laitoksia tai rakenteita. Epäselväksi myös jää, mihin yleiskaavaluonnoksen mukaisella M-1-alueella voidaan sijoittaa mm. akkuvarastoja sekä varastointi- ja kokoonpanoalueita. Mikäli ko. rakenteet ja rakennukset on tarkoitettu sijoitettavaksi tv-alueelle, olisi niiden sijoittamisesta tarkoituksenmukaisempaa määrätä tv-merkintää koskevassa kaavamääräyksessä. Koska akkuvarastot eivät ole osa hanketta YVA-menettelyssä, tulee niiden sijoittelu ratkaista ja vaikutukset arvioida kaavoituksessa. Luontoympäristö Kaavasielostuksen mukaan tuotantoalueen lähteiköt tai lähdepaikat sijaitsevat yli sadan metrin etäisyydellä tuulivoimaloiden tai tiestön rakennuspaikoilta. Kaavakarttataarkastelun perusteella joissakin kohteissa etäisyys näyttäisi olevan lyhyempi, etenkin kun maanrakentamista voi tapahtua missä tahansa tv-aluerajauksen sisäpuolella. Kaavoituksessa tuulivoimalapaikkojen ja tielinjausten yksityiskohtaisessa sijoittamisessa tulee varmistaa näiden maanrakennuskohteiden riittävä etäisyys vesilaila turvattuun lähteisiin ja tihkupintoihin. Kaikkia tuotantoalueen lähde- ja tihkupintakohteita, niiden luonnontilaisuutta ja laajuutta ei ole inventoitu maastossa ja tältä osin luontoselvityksiä tulee täydentää vähintään niiden kohteiden osalta, joiden läheisyyteen osoitetaan kaavassa maanrakennuskohteita (tuulivoimalapaikat ja tielinjaukset). Kaavamerkinnöissä ja kaavamääräyksissä lainsäädännöllä suojellut kohteet tulee merkitä kaavakarttaan s-1, s-2 jne. Merkinnällä ja numeroinnilla tulee erottaa minkä lain ja lainkohdan perusteella kyseinen kohde on suojeltu. Tällaisia kohteita Hirvasjärven tuulivoimaosayleiskaava-alueella ovat mm. vesilain 2 luvun 11 §:n mukaiset kohteet (mm. luonnontilaiset lähteet) ja vesilain 3 luku 2 §:n mukaiset kohteet (luonnontilaiset purot). Luonnontilaisten purojen kohdalla tulee koko puron uoma merkitä s-merkinnällä, ei vain pätkiä purosta. Puron uoman luonnontilaisuutta tulee tarkastella vesilain näkökulmasta, sillä ELY-keskuksen näkemyksen mukaan metsälaki ei ole riittävä turvaamaan puron uoman	Sähköaseman sijainti voi tarkentua yksityiskohtaisessa suunnittelussa, eikä sitä siksi ole mielekästä esittää aluevarauksena. Aluevarauksesta tulisi tällöin tarpeettoman iso. Tällainen merkintä voi aiheuttaa myös epäselvyyttä siihen noudatetaanko kyseiselle alueelle sijoituvilla metsillä metsälakia. Lisätään kaavakartalle akkuenergiavaraston ohjeellinen sijainti ohjeellisen alueen osan merkinnällä. Täydentäviä luontoselvityksiä kesällä 2025, jolloin selvitetään myös lähde- ja tihkupintakohteet rakennettavien alueiden läheisyydestä. Merkitään kaavakarttaan vesilakikohteet (lähteet ja purot) ja niihin liittyvät metsälain 10 §:n mukaiset kohteet merkinnällä s-1 ja s-2.

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	luonnontilaisuutta. ELY-keskus myös huomauttaa, että puron uoman luonnontilan muuttamiskielto sisältyy vesilain 3 luvun 2 §:n mukaisiin luvanvaraisiin hankkeisiin, eikä vesilain 2 luvun 11 §:n mukaisiin kohteisiin, kuten luo-1-merkinnän kaavamääräykseen on virheellisesti kirjattu. Puroja koskevan merkinnän kaavamääräyksestä tulee käydä ilmi edellä mainittu puron uoman luonnontilan muuttamiseen liittyvä luvanvaraisuus (VL 3 luku 2 §). Lähdekohteiden rajauksiin tulee sisällyttää riittävä suojavyöhyke, joka takaa lähteen tai tihkupinnan luonnontilaisuuden säilymisen. Esimerkiksi voimalan nro 10 ja lähteen väliin sijoittuva tie kulkee lähteen välittömässä läheisyydessä ja pohjaveden virtaussuunnassa lähteen yläpuolella. Tien rakentamisella/parantamisella voi siten olla vaikutuksia lähteen vesitalouteen. Lähdekohteella ei ole lainkaan tien suuntaan ulottuvaa suojavyöhykettä. Lisäksi lähteitä koskevan merkinnän kaavamääräyksestä tulee käydä ilmi, että mikäli lähteen luonnontila voi vaarantua toimenpiteiden vuoksi, tulee lähteen luonnontilan vaarantamisesta hakea poikkeamista (VL 2 luku 11 §). Poikkeamista tulee hakea ennen toimenpiteiden toteuttamista. Lainsäädännössä suojeltujen kohteiden kaavamääräyksillä tulee selkeästi kieltää kohteen suojeluarvojen vaarantaminen ja heikentäminen sekä mainita lainsäädäntö, jonka nojalla kohde on suojeltu. Kaavaselostuksessa on tunnistettu myös muita arvokkaita luontokohteita: luontotyyppejä, uhanalaisten kasvilajien esiintymiä ja linnustollisesti arvokkaita kohteita. Linnustoa ja arvokkaita luontotyyppejä ei ole huomioitu kaavamerkinnoissa ja -määräyksissä. Mitään näistä tunnistetuista arvokkaista luontokohteista ei ole osoitettu myöskään kaavakartalla. Arvokkaimmat kohteet tulisi esittää kaavakartassa luontokohteen tyyppin yksilöivillä merkinnöillä (luo-1, luo-2 jne.) ja asianmukaisilla kaavamääräyksillä monimuotoisuuden kannalta arvokkaan kohteen ominaispiirteiden säilyttämisestä. Tällaisia kohteita voivat olla esim. runsasravinteiset suot ja uhanalaiset korpiluontotyyppit, pienvesien ympäristöt, linnustollisesti arvokkaimmat ja monimuotoisimmat alueet, euroopanmajavan pesäpaikka ympäristöineen jne. Selkeyden vuoksi luo-merkintöjen alaindeksit olisi hyvä merkitä kohteen luonteen perusteella, mikä antaa viitteitä siitä millainen toiminta voi vaarantaa kohteiden ominaispiirteitä (esim. luo-1 pienveden lähiympäristö, luo-2 linnustollisesti arvokas alue, luo-3 runsasravinteinen suo jne.). Luo-merkinnän kaavamääräyksissä tulee lisäksi selkeästi todeta tarve arvokkaan luontokohteen ominaispiirteiden säilyttämiselle.	Täydennetään kaavaselostuksen kohtaan 13: "Vesilain mukaan suojeltujen kohteiden (lähteet ja purot) läheisyydessä tuulivoimaloiden rakentaminen sekä tien parantaminen ja maakaapelin rakentaminen on toteutettava niin että ei vaaranneta lähteiden vesitaloutta tai purojen luonnonmukaisuutta." Lähdekohteen rajausta kaavakartalla laajennetaan hieman tien suuntaan. Kaavaan on merkitty luonnonsuojelulaissa, metsälaissa tai vesilaissa määritellyt suojellut luontotyyppit ja erityisesti suojellut lajit. Kaava-alueella ei esiinny erityisesti suojeltavia lajeja tai luontotyyppejä lukuunottamatta vesilain ja metsälain mukaisia lähteitä ja puroja. Siksi kaavaan ei ole merkitty muita huomionarvoisia luontokohteita. Suunnitteluratkaisussa on kuitenkin otettu huomioon kaikki huomionarvoiset luontokohteet. Kaavaratkaisussa on otettu huomioon

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	Kaavamerkinnöissä ja -määräyksissä tulee huomioida arvokkaiden kohteiden mahdollinen sensitiivisyys (mm. LSL 73 §:n lajit). Lapin ELY-keskus huomauttaa, että rauhoitettujen nisäkkäiden, lintujen, matelijoiden ja sammakkoeläinten (luonnonsuojelulaki 69 §), ja niiden pesien vahingoittaminen ja pesinnän häiritseminen on kielletty luonnonsuojelulain 70 §:n ja lintujen osalta myös lintudirektiivin nojalla. Toistuvasti samaa pesiä käyttävien lajien käytössä olevia pesiä (mm. eräiden pöllöjen ja useiden päiväpetolintujen pesät) ei saa hävittää myöskään pesimäajan ulkopuolella ilman Varsinais-Suomen ELY-keskukselta lausuntoa siitä, tarvitsetteko pesän tuhoaminen luvan poiketa luonnonsuojelulain rauhoitussäädöksistä eikä ilman poikkeamislupaa, mikäli viranomaisen em. lausunnossa niin edellyttää. Tämä tulee ottaa huomioon tuulivoimalapaikkojen ja huoltoreittien lopullisessa sijoittelussa. Kaavaselostuksen mukaan rakentamisessa tarvittava maa-aines otetaan kaava-alueelta (s. 57). Kaavaluonnoksessa ei kuitenkaan ole osoitettu maa-ainesten ottamisalueita (EO). Myöskään läjitysalueita ei ole kaavassa osoitettu. ELY-keskus katsoo, että maa-ainesten ottamiseen käytettävät alueet sekä läjitysalueet voivat aiheuttaa mittavia luonto-, pohjavesi- ja vesistövaikutuksia. Alueet tulee osoittaa kaavassa sekä arvioida maa-ainesten ottamisesta ja läjittämisestä aiheutuvat vaikutukset maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n mukaisesti. Yhteenveto Lapin ELY-keskus edellyttää, että Kolarin kunta ottaa huomioon kaavaehdotusta laatiessaan mitä edellä on todettu sekä Hirvasjärven tuulivoimahankkeen YVA-menettelyssä annettavan yhteysviranomaisen perustellun päätelmän. Tämä lausunto ei ole kokonaisvaltainen lausunto tuulivoimaosayleiskaavan valmisteluaineistosta. Tarvittaessa kunta voi järjestää kaavaneuvottelun sen jälkeen, kun yhteysviranomaisen on antanut perustellun päätelmän. Maankäyttö- ja rakennuslain nimike on muutettu lailla maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta (752/2023), joka tuli voimaan 1.1.2025. Uusi nimike on 1.1.2025 alkaen alueidenkäyttölaki. Maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta annetun lain mukaan alueidenkäyttölainvoimaan tullessa vireillä oleva asia käsitellään loppuun soveltaen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.	suurten petolintujen reviirit. Rakentamisalueet sijoittuvat riittävän kauas petolintujen pesistä, jolloin tuulivoimaloiden rakentaminen ja käyttö ei aiheuta merkittävää haittaa suurille petolinnuille. Täydennetään kaavakarttaan pistemerkinnällä maa-ainesten ottoalue, jonka kohdalla on voimassa oleva ottolupa. Maa-aineksen ottoon liittyvät vaikutukset on arvioitu kaavaselostuksessa. Alueidenkäyttölakiin on otettu alueidenkäyttöön liittyvät pykälät sellaisenaan, joten on selkeämpää viitata voimassa olevaan alueidenkäyttölakiin kuin vanhaan maankäyttö- ja rakennuslakiin. Viittaukset vanhaan lakiin voivat aiheuttaa hämmennystä osallisissa.
2 L02 Fingrid Oyj, 8.1.2025	Kiitämme lausuntopyyntöistä. Fingrid antaa tässä yhden yhteisen lausunnon tässä vaiheessa YVA-menettelystä ja kaavasta. Fingrid on lausunut vuonna 2023 Hirvasjärven tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmasta ja erikseen osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Toimme tuolloin lausunnoissamme esille, että tuulivoima-alueen verkkoliityntä vaatii keskustelua ja tarkentamista.	

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	YVA-selostuksessa esitetty liityntä ei vastaa neuvotteluja Fingridin kanssa, joten hankkeesta vastaavan tulee tarkentaa liityntäpistettä. Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajilta. Fingridin johtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Pyydämme toimittamaan lausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/risteamalausunnot. Yleiskaavat ja asemakaavat, joissa on Fingrid Oyj:n voimajohtoja tai muita toimintoja, pyydämme lähettämään lausunnolle mieluiten sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi. Fingridin yhteyshenkilönä toimii Mika Penttilä puh. 030 395 5230.	Kaava ei ota kantaa kaava-alueen ulkopuolella sijaitsevaan liityntäpisteeseen.
3 L03 Fintraffic Lennonvarmistus Oy, 13.12.2024	Fintraffic Lennonvarmistus Oy vastaa Suomen ilmatilan käytön hallinnasta sekä lentoreitti- ja lennonvarmistuspalveluista 22 lentoasemalla Suomessa. Toimintamme lähtökohtana on aina lentoliikenteen turvallisuus, lentojen sujuvuus ja säännöllisyys. Ilmailulaki määrää lentoesteistä siten, että rakennelma tai laite ei saa häiritä ilmailua palvelevia laitteita tai lentoliikennettä tai aiheuttaa muutoin vaaraa lentoturvallisuudelle. Ilmailulain 1.10.2023 voimaantulon muutoksen mukaisesti Liikenne- ja viestintävirasto selvittää osana lentoesteluprosessia lentoesteen vaikutukset lentoliikenteen sujuvuudelle ja lentopaikan pitäjälle.	Merkitään tiedoksi.
4 L04 Ilmatieteenlaitos, 2.1.2025	Energiequelle Oy:n suunnittelema tuulivoimahanke sijoittuu Hirvasjärven alueelle, joka sijaitsee Kolarin kunnan alueella. Tuulivoimahanke muodostuu korkeintaan 21 voimalasta. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 m. Tuotantoalueen kokonaispinta-ala on noin 3360 ha. Kolarin kunta on pyytänyt Ilmatieteen laitokselta lausuntoa Hirvasjärven tuulivoimahankkeen osayleiskaavasta. Ilmatieteen laitos on perehtynyt esitykseen ja toteaa lausuntonaan seuraavaa: Hirvasjärven tuulivoimapuisto sijaitsee yli 20 km päässä lähimmästä laitoksen säätutkasta, näin ollen linjauksensa mukaan Ilmatieteen laitoksella ei ole lausuttavaa tuulivoimapuiston osayleiskaavan valmisteluaineistoon. Kommenttina, että YVA – selostus Hirvasjärven tuulivoimahankkeesta esitteli kolme vaihtoehtoa, joissa enintään olisi 26 voimalaa, mutta OAS sisälsi vain vaihtoehdon VE2 (21 voimalaa). Oletamme, että VE2 on nyt tämänhetkinen esitys hankkeelle.	Kaavaehdotuksessa on sama määrä voimaloita (21) kuin lausunnolla olleessa kaavaluonnoksessa.

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
5 L05 Järvikylien Erä ry, 9.1.2025	Lausuntopyyntöönne vastaamme kyseisellä Kolarin kunnan alueella toimivana metsästysseurana. Haluamme tuoda tässä esiin seikkoja, jotka käsityksemme mukaan tulevat vaikuttamaan tuulivoimapuiston hankkeen ja sen toteuttamisprosessin myötä alueen laajaan monimuotoiseen lajistoon ja sen biodiversiteettiin ja mietityttävät metsästystoiminnan näkökulmasta. Huolemme kohdistuu mm. lajikantojen kapenemiseen tai jopa katoamiseen alueelta. Tällä tarkoitetaan esim. hirvikannan, riistalintujen, jänisten, kauriiden ja muun riistan elinoloihin kohdistuvaa vaikutusta ja näin ollen myös suoraan jäsentemme metsästysmahdollisuuksiin. Rakentamisvaiheen aikana riista tulee katoamaan alueelta ja on hyvin epävarmaa saapuuko riista takaisin tuotantovaiheen aikana. Tuulivoimalan ilmestymisellä maisemaan on vaikutuksia ainakin metsäkanalintujen lisääntymiseen. Linnut väistävät voimalan aiheuttamaa liikettä ja ääntä soidinten ja pesinnän aikana. Metsäkanalintujen on todettutörmäävän usein voimalan vaaleisiin torneihin ja lapoihin. Hankealue on kokonaisuudessaan metsästyskäytössä ja metsästyksellä ja riistanhoidolla on alueella tärkeä merkitys ja virkistysarvo. Metsästys ja kaikki harrastukseen liittyvä on erittäin tärkeä vapaa-ajan harrastus ja sosiaalisen kanssakäymisen muoto. Seuramme jäsenistö koostuu pääosin ko. alueen asukkaista ja heidän jälkeläisistään, joten alueella metsästys, kalastus, pienpetopyynti, marjastus, sienestys, retkeily ja luonnossa liikkuminen ovat kuuluneet kautta aikojen perheiden elämään vauvasta vaariin ja sieltä on noussut uutta verta metsästysseurankin riveihin. Nyt on kuitenkin odotettavissa maiseman totaalista muuttumista ja rauhan rikkoutumista sekä eläinten että ihmisen kannalta. Lisäksi tiestö ja siirtolinjojen rakentaminen pirstovat metsämaisemaa ja aiheuttavat välillisiä vaikutuksia elinympäristön muutosten kautta ja heikentävät metsästämistä. Ympäri vuoden auki pidettävät tiet tuovat ehkä jossain määrin helpotusta läpikulkuun, mutta voivat esim. lisätä metsästysrikkomusten määrää (esim. tieltä ampuminen) erityisesti ulkopaikkakuntalaisten metsästäjien kohdalla. Riistakolmioalue sijaitsee tuulivoimapuiston alueella, laskennat tehdään talvi- ja kesälaskentoina ja toivottavaa olisi niiden toteutumisen jatkumo alueella. Alueen luonteen muuttuminen metsämaastosta tuulivoiman tuotantoalueeksi vaikuttaa erittäin heikentävästi metsästyskokemukseen. Esiin on noussut myös huoli vastuukysymyksestä jos vahinkolaukaus riistan ohi tapahtuu tuulivoimaloita kohden. Jälkihoitoon tuulivoimapuiston tuotannon loputtua kohdistuu myös huolta siitä, mikä taho huolehtii jätteen keräämisestä ja poistamisesta luonnosta? Tästä tulisi olla	Täydennetään kaavaselostuksen kohtaan 11.10: "Jos voimaloiden tornien alaosa on valkoinen, metsäkanalinnut voivat tulkita sen aukoksi metsässä, ja ne voivat lentää tornia päin." Tuulivoimaloiden materiaalien kierrätys- ja

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	mielestämme mustaa valkoisella sopimus ja varmistus siitä, etteivät suuret jätemäärät jää paikallisten huoleksi vaan tuulivoimayhtiö takaa tuulimyllyistä jäävän jätehuollon ja purkamiskustannukset aukottomasti. Pyydämme tuulivoimapuiston hankkeen päätöksentekijöitä huomioimaan esittämämme metsästyksen kohdistuvat näkökohdat ja onko otettu mitenkään huomioon minkälaista hyötyä metsästyssseurana siitä meille koituu.	uusiokäyttö on kuvattu kaavaselostuksen kohdassa 8.7. Täydennetään kaavaselostuksen kohtaan 11.10: "Tuulivoimahankkeen toteuttamisen yhteydessä rakennetaan uusia teitä, mikä helpottaa metsästystä, ja ruhojen kuljetusta."
6 L06 Kittilän alueverkko Oy, Rovakaira Oy, 31.12.2024	Kittilän Alueverkko vastaa suurjännitteisestä sähkönsiirrosta pääasiassa Rovaniemen, Kittilän ja Sodankylän kunnan alueella. Yhtiön asiakkaita ja omistajia ovat paikalliset sähkönjakeluyhtiöt Rovakaira Oy, TLS Verkko Oy, Muonion Sähköosuuskunta sekä Enontekiön Sähkö. Pyydämme huomioimaan jo hankkeen kaavoitusvaiheessa olemassa olevan suurjännitteisen sähkönjakeluinfrastruktuurin, etenkin Meltaus-Isoniemi välisen johto-osuuden vaihtoehtona tuulipuiston verkkoon liittämiseksi.	Kaavaselostuksen kohdassa 8.2 kuvataan miten sähkönsiirto on tarkoitus toteuttaa.
7 L07 Kittilän kunta, 17.12.2024	Kunnanhallitus lausuu Hirvasjärven tuulivoimaosayleiskaavan valmisteluvaiheeseen seuraavaa: Kittilän kunnanhallitus kiinnittää huomiota sähkönsiirtolinjoihin tuulivoimala-alueelta. Muun muassa sähkönsiirtolinjojen kohdalla sijaitsee Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava, joka kuulutettiin voimaan 21.9.2022, mutta se ei ole vielä lainvoimainen valitusten käsittelyn takia (Lapin liitto 2024). Sähkönsiirto tuotantoalueelta ulkoiseen sähköverkkoon on suunniteltu toteutettavan tuotantoalueen itäpuolella sijaitsevaan Fingridin verkkoon uudella 220 kV voimajohtolla. Voimajohto tulee kulkemaan myös Kittilän kunnan puolella sijaitsevilla alueilla. Arviointiselostuksessa on kuusi vaihtoehtoista sähkönsiirtoreittiä, jotka kulkevat Kittilän kunnan alueella keskimäärin noin 6 kilometrin matkan. Sähkönsiirtoreiteillä ilmenee vaikutuksia mm. ympäristöön, maankäyttöön, muinaisjäänöksiin, maa- ja kallioperään, pohjavesiin sekä kasvillisuuteen ja luontotyyppeihin. Linjojen huolto aiheuttaa myös ympäristölle haittaa. Hanke toteutuessaan aiheuttaa voimajohtojen rakentamisen ja se aiheuttaa maanomistajille menetyksiä. Korvaamiskäytäntöä tuleekin kehittää siten, että myös voimajohtojen rakentamisen aiheuttamaa haittaa kompensoitaisiin	Hanketoimija pyytää lausunnon uudelleen Puolustusvoimilta viimeistään rakennuslupahakemuksen yhteydessä tai kun luvat (5 vuoden määräaika) menevät

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Lausunnon esittäjä		Sisältö	Vastineet
		tosiasiallisesti sidottuna tuulivoimaloiden tuottoon. Puolustusvoimien kannanotto tuulivoimaloiden sijoittamiseen tulee olla ajankohtainen.	umpeen maaliskuussa 2027.
8	L08 Lapin liitto, 10.1.2025	Suhde maakuntakaavaan Suunnittelualue sijaitsee 16.5.2012 lainvoiman saaneen Tunturi-Lapin maakuntakaavan maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M 4528). Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin. Hankealueen koillisreunaan on maakuntakaavassa osoitettu yhdystie. Suunnittelualueen pohjoispuolelle sijoittuu luonnonsuojelualue Juustovuoman suoalue, Juustovuoman vanhat metsät (SL 4191). Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita tai kohteita. Tornion–Muonionjoki ja siihen liittyvä vesistöalue on maakuntakaavassa osoitettu luonnonsuojelualueena (SL 4207). Tähän Natura-alueeseen kuuluvia järviä ja jokia sijoittuu suunnittelualueen läheisyyteen ja sen länsireunaan. Suunnittelualueen lounaispuolelle on maakuntakaavassa osoitettu moottorikelkkailureitti. Suunnittelualueen itäpuolelle on maakuntakaavassa osoitettu sähkönsiirtolinjan yhteystarve sekä paliskuntien välinen esteita. Moottorikelkkailu- ja ulkoilureitit tulee suunnitella niin, että ne risteävät mahdollisimman harvoissa kohdissa paliskunnan esteiden tai muun pysyvän poroaidan kuten työ- ja laidunkiertoaidan ja että porojen kulku aidan läpi reitin kohdalta pyritään estämään Maakuntakaavoissa on annettu myös koko maakuntakaava-aluetta koskevia suunnittelumääräyksiä muun muassa poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytöllisten toiminta- ja kehittämisedellytysten turvaamiseen, arvokkaiden luonnonympäristöjen huomioimiseen sekä meluhaittojen ehkäisemiseen liittyen. Hirvasjärven hankealuetta on pidettävä seudullisesti merkittävänä ja siten sen osoittaminen maakuntakaavatasolla on lähtökohtaisesti tarpeen. Kun otetaan huomioon hankealueen ympäröivä maankäyttö ja suunniteltavan tuulivoimahankkeen sijainti maa- ja metsätalousvaltaisella alueella, jota kaavamerkinnän mukaan voidaan pääkäyttötarkoitusta haittaamatta käyttää myös muuhun tarkoitukseen, on sijoittamisen edellytykset ja poikkeaminen maakuntakaavasta mahdollista tutkia maankäyttö- ja rakennuslain mukaisessa yleiskaavaprosessissa ilman maakuntakaavan muutosta. Lapin aurinko- ja tuulivoimaselvityksessä 2023–2024 on tunnistettu maakunnallisesti merkittäviä potentiaalisia tuulivoima-alueita sekä näihin liittyviä mahdollisia vaikutuksia maakunta- ja kuntakaavoituksen tueksi. Lapin aurinko- ja tuulivoimaselvityksen 2023–2024	

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	loppuraportti on julkaistu marraskuussa 2024. Selvityksessä tuulivoimapotentialiseksi alueeksi ei ole osoitettu julkisesti vireillä olevia tuulivoimaloiden alueita. Näiden osalta on meneillään yksityiskohtaisempi suunnittelu ja vaikutusten arviointi, jota kautta saadaan tarkempaa tietoa kuin maakunnallisessa selvityksessä. Lapin aurinko- ja tuulivoimaselvityksessä 2023-2024 Hirvasjärven tuulivoimahanke on tuotu esille suunnitteilla olevana hankkeena. Lapin liiton näkemys Kaavaselostuksessa on tuotu esille suunnittelualueutta koskevat maakuntakaavan merkinnät ja määräykset sekä osayleiskaavan suhde maakuntakaavaan. Kaavaselostuksen kappaleessa 7. Suunnittelun tavoitteet kohdassa Maakunnalliset tavoitteet tuodaan esille marraskuussa 2021 hyväksytty Lappi-sopimus, joka sisältää Lapin maakuntaohjelman 2022–2025 sekä maakuntasuunnitelman vuoteen 2040. Kohtaan on hyvä lisätä, että vuoden 2025 aikana tullaan päivittämään uusi maakuntaohjelma, Lappi-sopimus 2026–2029. Samassa kappaleessa tuodaan esille Lapin tuulivoimaselvitys 2022 sekä Lapin aurinko- ja tuulivoimaselvitys 2023–2024. Kohtaan on hyvä päivittää, että Lapin aurinko- ja tuulivoimaselvityksen 2023–2024 loppuraportti on julkaistu marraskuussa 2024. Muutoin Lapin liiton virasto toteaa Hirvasjärven tuulivoimaosayleiskaavan valmisteluaineiston sopeutuvan Tunturi-Lapin maakuntakaavan tavoitteisiin.	Kaavaselostuksen kohtaan 7 lisätään maininta Lappi-sopimuksesta.
9 L09 Luonnonvara keskus, 10.1.2025	Lausunnonssa Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin ja poronhoitoon. Luke näkee, että direktiivilajiston osalta vaikutusten arviointi on suppeaa. Hankealueelta löydettiin todennäköisesti euroopanmajavan pesä. Majavan nähdään voivan liikkuvan hankealueen ojaverkostoissa. Myös saukko esiintyy alueella. Luke näkee, että näiden lajien huomioiminen vaikutustenarvioinnissa on suppea ottaen huomioon, että molemmat ovat liitteen IV-lajeja. Majavan toiminta saattaa toisaalta tuottaa haasteita esim. rakennettavalle tiestölle (tulviminen) ja toisaalta hanke saattaa vaikuttaa majavan liikkumiseen, toimintaan ja ravinnonhankintaan teiden, voimaloiden ja joenylitysten sijoituessa majavalle keskeisiin ympäristöihin. Luke näkee, että Juustovuoman Natura-alueelle pitäisi tehdä Natura arvio. Alue on määritelty MAALI-alueeksi ja etäisyys kohteeseen on n. 800 m.	Lisätään saukon ja majavan vaikutusten arviointia kaavaselostuksen kohtaan 11.9. Kaavaehdotuksessa voimalaa 2 siirretään 100 metriä kauemmaksi lähteistä, jolloin saukon elinympäristö jää koskemattomaksi. YVA-selostuksessa on tehty Juustovuoman Natura-alueelta tarvearviointi. Juustovuoman Natura 2000 -alue sijaitsee lähimmillään noin 0,8 kilometriä tuotantoalueesta koilliseen. Lähimpään voimalapaikkaan on

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
		matkaa 1,6 kilometriä. Alueen suojeluperusteena ovat pikkujoet ja purot, lähteet ja lähdesuot, aapasuot, luonnonmetsät ja puustoiset suot. Lisäksi suojelun perusteena ovat saukko ja lapinleinikki. Tuulivoimaloiden ja Natura-alueen väliin ei tule mitään rakenteita, ja tuotantoalueen viereisen tien ja Natura-alueen väliin jää korkea vaara-alue (yli 200 metriä mpy.). Tuulivoimaloiden rakentaminen tai käyttö eivät muuta Natura-alueen vesitasapainoa tai saukon elinympäristöä. Ei ole varteenotettavaa syytä epäillä, että hankkeella olisi vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontoarvoihin, joten Natura-arviointi ei ole tarpeen.
	Selostuksessa kerrotaan, että metson soidinkeskukset ja teeren aktiivisimmat soitimet on merkitty linnustollisesti arvokkaiksi alueiksi. Selostuksesta ei käy ilmi, miten tämä on huomioitu etäisyyksinä voimaloiden ja arvokkaiden alueiden välillä. Sen sijaan lievennystoimina esitetään, että voimaloita voidaan siirtää linnustollisesti soveltuvammille etäisyyksille ja huomioväriyksillä voidaan vaikutuksia lieventää. Luke puoltaa kaikkia esitettyjä lievennystoimia.	Voimaloiden etäisyyttä metson soidinkeskuksiin kasvatetaan kaavaehdotukseen. Läntisestä metson soidinkeskuksen keskustasta on kaavaehdotuksessa 700 m lähimpään voimalaan. Etäisyys on riittävä, jottei merkittävän suuruisia vaikutusta enää tapahdu (800 m

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	Kalastovaikutuksien osalta Luke korostaa yhä alueen merkitystä vaelluskaloille ja sen riittävää huomioimista rakentamisvaiheessa ja sen jälkeen, jotta vaellusesteitä ei synny ja veteen päätyvän kiintoaineen määrä on mahdollisimman pieni. PORONHOITOA KOSKEVA OSUUS Hirvasvaaran tuulivoimahankeen päävaikutukset kohdistuvat tuulivoima-alueen osalta Kolarin paliskunnalle ja voimajohdon osalta Jääskön paliskunnalle. Tuulivoimala-alueen ja voimajohdon yhteisvaikutusten suurin kokonaishaitta syntyy todennäköisesti Kolarin paliskunnalle. Jääskön paliskunnan kokeman haitan suuruus riippuu erityisesti siitä, mikä voimalinjavaihtoehto mahdollisesti valitaan. Lisäksi hanke voi vaikuttaa myös Alakylän ja Poikajärven paliskunnan poronhoitoon. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa paliskunnat ja niiden poronhoito esitetään riittävän tarkasti. Kuvauksessa hyödynnetään mm. poronhoidon paikkatietoja (Liiteri-palvelu, TOKAT-aineisto) ja Paliskuntain yhdistyksen tilastoja. Paliskuntien toimintaa on kuvattu myös esittämällä lainauksia paliskuntien tekemistä lausunnoista ja käydyistä keskusteluista. Tämä tuo lisää sellaista tärkeää	etäisyydellä ei vaikutuksia tutkitusti enää esiinny lainkaan). Itäisestä metson soidinkeskuksesta on nyt 400 m lähimpään voimalaan. Etäisyys on riittävä, jottei merkittävää vaikutusta enää tapahdu, ottaen huomioon myös sen, että soidinkeskuksen lounaispuolella on runsaasti erittäin potentiaalista metson soidinaluetta ilman tuulivoimaloiden häiriötä. Tämä mahdollistaa soidinkeskuksen esteettömän siirtymisen lounaan suuntaan, mikäli linnut kokevat häiriön liian suureksi. Kaava-alueella ei ole merkittävän suuruista teerensoidinta. Teiden rakentamisessa ja parantamisessa huomioidaan

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	sisältöä paliskunnista, joita tilastoista ja paikkatietoaineistoista ei saada. Arviointiselostuksessa tuulivoimahankkeen vaikutuksia alueen poronhoidolle arvioidaan riittävän monipuolisesti hyödyntäen saatavilla olevia aineistoja ja tutkimuksia sekä alueen poronhoitajien paikallistuntemusta. Jälleen lainaukset neuvotteluista ja lausunnoista tuovat lisää arvokkaita näkemyksiä. Keskusteluihin, neuvotteluihin ja lausuntoihin pohjaavaan tietoon liittyviä epävarmuuksia on tuotu hyvin esille. Tästä huolimatta paikallinen tieto on usein ainoa tietolähde monista paliskuntien käytäntöihin liittyvistä asioista ja täten sen käyttö on perusteltua. Koska selkeitä ja riittävän kattavia numeerisia mittareita ei ole saatavilla, vaikutusten arviointi joudutaan yleensä tekemään karkeampana laadullisena arviointina. Hirvasjärven tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta arviointimenetelmä ja -kriteerit mukailevat Imperia-menetelmää. Menetelmän hyvä puoli on se, että se tarjoaa tavan luokitella vaikutuksia systemaattisemmin. Tästä huolimatta arvioitsija joutuu viime kädessä itse tekemään arvion vaikutusten suuruudesta. Ainakin poronhoidon osalta käytetyssä Imperia-menetelmässä voidaan nähdä myös tiettyjä puutteita. Esimerkiksi, mitä suurempi paliskunta on, sitä pienemmäksi menetelmä arvioi muutoksen suuruusluokan (Taulukko 19–2). Samoin hyvässä kunnossa olevat laitumet nähdään paliskunnan herkkyyttä pienentävinä tekijöinä (Taulukko 19–1). On totta, että pieni paliskunta, jossa on heikkokuntoiset laitumet, kärsii suhteellisesti enemmän samankokoisesta tuulivoima-alueesta, kuin iso paliskunta, jossa on hyväkuntoiset laitumet. Toisaalta esim. poronhoidon bioekonomisen mallin tulokset (Pekkarinen ym. 2015, Ecological Modelling 312, s. 256–271: Taulukko 3) osoittavat, että hyväkuntoiset laitumet voivat olla monin kerroin arvokkaammat poronhoidolle, kuin heikkokuntoiset. Täten tuulivoimarakentamisen aiheuttama absoluuttinen taloudellinen haitta voi olla selvästi suurempi paliskunnalle, jolla on hyvät laitumet, kuin paliskunnalle, jonka laitumet ovat huonossa kunnossa, vaikka suhteellinen haitta olisikin pienempi. Imperia-menetelmää mukailevan paliskuntatasoisen tarkastelun ohella, olisi tärkeää tarkastella myös hankealuetta ja sen välitöntä lähiympäristöä itsessään, sillä porotalouden kokema haitta ei automaattisesti pienene, vaikka paliskunnan hallinnollisen alueen pinta-ala kasvaa. Paliskunnat jakautuvatkin usein sisäisesti eri työporukoihin, tokkakuntiin, siidoihin, yms. YVA-selostuksessa asia on huomioitu esim. Kolarin osalta mm. seuraavasti: ”Tuulivoimaloiden käytöstä aiheutuvat muutokset vaikuttavat eniten Kolarin paliskunnan itäisimpään työporukkaan...”. Imperia-menetelmää mukaileva vaikutusten arviointi on rakentaminen ja käyttö aiheuttaa suoria laidun-pinta-alan menetyksiä rauhallisessa osassa syys-, talvi- ja jäkälälaidunta noin 8 % kullekin laidunalueelle.	

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	Suora alentava muutos koko porolaitumien laajuuteen koko paliskunnan laidunalueilla on noin 2 %.”. Luke näkee, että suhteellisten menetysten ohella olisi hyvä käsitellä paliskunnan kokemaa absoluuttista haittaa (esim. taloudellista haittaa). Tähän ei kuitenkaan tällä hetkellä ole olemassa menetelmää, eikä arvioiden pohjaksi ole saatavilla yksiselitteisiä tutkimustuloksia. Vaikka Imperia-menetelmään liittyy yllä esitettyjä varauksia, näkee Luke, että sen käyttöä voidaan pitää tässä tapauksessa perusteltuna. Luke myös arvioi, että vaikutusten arviointi on tehty pääosin hyvin. YVA-selostuksessa arvioidaan, että tuulivoiman tuotantoalueen vaikutukset ovat merkittävän kielteisiä Kolarin paliskunnan kaakkoisosalle ja koko paliskunnalle. Luke pitää arviota tietojen valossa uskottavana. Toisaalta Luke näkee, että paliskunnan kaakkoisosan osalta vaikutuksia voitaisiin pitää jopa erittäin merkittävän kielteisinä, sillä alueen käyttö voi täysin muuttua tai jopa lähes estyä. Tämän arvioimiseksi ei kuitenkaan ole toistaiseksi riittävästi tietoa käytettävissä, joten vaikutusten lopullinen voimakkuus nähdään vasta, mikäli tuulivoima-alue rakennetaan. YVA-selostuksessa myös Jääskön paliskunnan poronhoitoon nähdään kohdistuvan mahdollisesti jopa merkittävän kielteinen vaikutus. Jääskön paliskunnan kannalta on kuitenkin keskeistä, mikä voimajohtovaihtoehto mahdollisesti valitaan. Hankkeen haitallisten vaikutusten lieventämiseksi on YVA-selostuksessa esitetty monia hyviä keinoja. Poronhoidon jatkuvuuden ja kannattavuuden kannalta olisi parasta joko estää haitallisten vaikutusten syntyminen tai ennallistaa laidunalueita paliskunnan muissa osissa. Mikäli tämä ei onnistu, tulisi haitallisia vaikutuksia lieventää mahdollisuuksien mukaan ja kompensoida jäljelle jäänyttä haittaa. YVA-selostuksessa korostetaan, että lieventämiskeinoista päätettäessä oleellista ovat suorat neuvottelut hanketoimijoiden ja paliskunnan välillä. Luke yhtyy näkemykseen, mutta näkee, että neuvottelujen lisäksi tulisi olla myös konkreettisia velvoitteita lieventämisen tai kompensoinnin toteutumiseksi, jotta ratkaisun löytyminen ei jää neuvottelukumppaneiden hyvien tarkoituksien varaan. Tärkeää on myös, että sekä neuvottelu- että lievennysvelvollisuudet siirtyvät uudelle toimijalle, mikäli hanke myydään eteenpäin. 3 Lausunnon tiivistelmä Luke näkee, että direktiivilajiston osalta vaikutusten arviointi on suppeaa. Alueella on todennäköisesti euroopanmajavan pesä ja alueella esiintyy saukko. Luke näkee, että näiden lajien huomioiminen vaikutustenarvioinnissa on tärkeää, sillä molemmat ovat liitteen IV-lajeja. Luke näkee, että Juustovuoman Natura-alueelle pitäisi tehdä Natura arvio. Alue on määritelty MAALI-alueeksi ja etäisyys kohteeseen on n. 800 m. Selostuksessa kerrotaan, että metson soidinkeskukset ja teeren aktiivisimmat soittimet on merkitty linnustollisesti	Kaavassa ei oteta kantaa paliskunnan ja hanketoimijan välisiin yksityisoikeudellisiin sopimuksiin.

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	arvokkaiksi alueiksi. Luke puoltaa kaikkia esitettyjä lievennystoimia. Luke korostaa yhä alueen merkitystä vaelluskaloille ja sen riittävää huomioimista rakentamisvaiheessa ja sen jälkeen, jotta vaellusesteitä ei synny ja veteen päätyvän kiintoaineen määrä on mahdollisimman pieni. Poronhoidon osalta Luke pitää vaikutusten arviointia pääosin hyvin toteutettuna, mutta korostaa, paikallisten vaikutusten arvioinnin merkitystä paliskuntatason arvioinnin rinnalla. Luke pitää uskottavana esitettyä arvioita siitä, että hankkeella voi olla merkittäviä kielteisiä vaikutuksia erityisesti Kolarin paliskunnalle ja mahdollisesti myös Jääskön paliskunnalle. Lisäksi Luke pitää mahdollisena, että paikallisesti Kolarin paliskunnan kaakkoisosassa vaikutukset voivat olla jopa erittäin merkittäviä, sillä alueen käyttö saattaa muuttua tai estyä lähes kokonaan. Vaikutusten voimakkuuksien arviointiin liittyy kuitenkin suurta epävarmuutta. Hankkeen haittojen lieventämiseksi YVA-selostuksessa esitetään monia hyviä keinoja, kuten laidunalueiden ennallistamista ja kompensointia. Luke yhtyy YVA-selostuksessa esitettyyn näkemykseen, että lieventämiskeinoista päätettäessä oleellista ovat suorat neuvottelut hanketoimijoiden ja paliskunnan välillä. Luke kuitenkin lisäksi painottaa myös konkreettisten velvoitteiden tarpeellisuutta, mikäli paliskunnille havaitaan koituvan YVA-selostuksessa arvioituja haittoja. Tärkeää on myös, että sekä neuvottelu- että lievennysvelvollisuudet siirtyvät uudelle toimijalle, mikäli hanke myydään eteenpäin.	
10 L10 Metsähallitus , 10.1.2025	Metsähallitus on tutustunut yleiskaavaehdotukseen ja esittää huomiotavaksi seuraavaa: Vaikutukset uhanalaiseen petolintuun Metsähallitus on lausunut Hirvasjärven tuulivoimahankkeen vaikutuksista uhanalaiseen petolintuun erillisessä, viranomaiskäyttöön tarkoitettussa Hirvasjärven tuulivoimahankkeen YVA-selostuksesta antamassaan lausunnossa. Lausunto toimitetaan kunnalle. Lausunto tulee huomioida kaavaehdotuksen valmistelussa. Metsähallituksella ei ole muuta huomautettavaa yleiskaavaehdotukseen.	Kaavaratkaisussa on otettu huomioon uhanalainen petolintu.
11 L11 Paliskuntain yhdistys, 10.1.2025	Hirvasjärven tuulivoimahankkeen tuotantoalue sijaitsee Kolarin paliskunnan alueella, ja sähkönsiirto-suunnitelmat sijoittuvat Kolarin paliskunnan lisäksi Jääskön, Alakylän ja Poikajärven paliskuntien alueille. Poronhoito on merkittävä elinkeino Pohjois-Suomessa. Se on tärkeä työllistäjä paitsi suoraan, myös lihan ja muiden tuotteiden jalostuksen sekä matkailupalveluiden kautta. Poronhoito on myös merkittävä vetovoimatekijä matkailulle. Poronhoito ylläpitää monipuolista elinkeinorakennetta. Erityisesti pienemmissä kylissä poronhoito on merkittävä työllistäjä ja elinvoimaisuuden, maisemakuvan ja turvallisuuden ylläpitäjä. Paliskuntien poronhoito	

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	perustuu porojen vapaaseen laiduntamiseen ja luonnonlaitumien ympärivuotiseen käyttöön. Paliskuntain yhdistys lausuu asiassa yleisellä tasolla, sillä yhdistykseen tulee erilaisiin maankäytön hankkeisiin liittyen lausuntopyyntöjä vuosittain vajaa 100 ja määrä on nousussa. Resurssit eivät enää riitä yksityiskohtaiseen paneutumiseen yksittäisiin osayleiskaava-asioihin. Kaavoittajalla on selvitysvelvollisuus kaavan vaikutuksista. Vaikutukset on arvioitava riittävällä tarkkuudella yhteistyössä asianosaisen paliskunnan kanssa. Kaavamenettelyn osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa tulee olla alueen paliskunnat merkittynä osallisiksi. Poronhoitoalueella osallinen on aina paliskunta, jonka alueelle hanke sijoittuu. Jos kaavan vaikutukset ulottuvat naapuripaliskuntiin, on heidät myös tulkittava osallisiksi. Poronhoidon huomioon ottaminen kaavoituksessa Poronhoito on merkittävä ja pitkän historian omaava maankäyttömuoto. Poronhoitolaki (PHL 848/1990) on erityislaki, joka tulee ottaa huomioon poronhoitoalueella toimittaessa. Poronhoito-oikeus ja siihen kiinteästi kuuluva vapaa laidunnusoikeus on ikiaikainen nautintaoikeus, joka on suoraan poronhoitolailla turvattu erityinen oikeus (PHL 3§). Erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulla alueella valtion maata ei saa käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle (PHL 2§). Maan luovuttaminen tai vuokraaminen saa tapahtua vain sillä ehdolla, että maan omistajalla tai vuokramiehellä ei ole oikeutta saada korvausta porojen aiheuttamista vahingoista (PHL 2§). Poronhoitolaissa (53§) säädetään myös, että suunnitellessaan valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä, valtion viranomaisen on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajan kanssa. PHL 53§:n kaltaisia neuvotteluita suositellaan käytäväksi muillakin kuin valtion omistamilla mailla, sillä ne on todettu hyväksi keinoksi yhteensovittaa poronhoitoa ja muita maankäytön muotoja kaavoituksessa. Maakuntakaavamääräykset voivat myös ohjata neuvottelujen käymiseen. Poronhoitoalueen maakuntakaavoissa on poronhoidon toiminta- ja kehittämisedellytysten turvaamista edellyttäviä yleismääräyksiä sekä tarkempia määräyksiä esim. poronhoidolle tärkeiden alueiden huomioonottamisesta ja säilyttämisestä. Voimassa olevan Tunturi-Lapin maakuntakaava koko kaava-alueetta koskeva yleismääräys edellyttää: "Poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset on turvattava. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet ja valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa." Maakuntakaavoissa on myös tuulivoimaloiden alueisiin liittyviä yleismääräyksiä, joissa edellytetään poronhoitoalueella turvaamaan poronhoidon edellytykset.	

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	Maankäyttö- ja rakennuslain (jatkossa alueidenkäyttölaki) 39§:n mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset. Yleiskaavalla ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa. Poronhoito on osa alueen elinkeinoelämää ja etenkin sivukylillä tärkeä toimeentulon lähde. Poronhoitajat ovat alueella oikeudenhaltijoita, joille ei saa hankkeen kaavalla aiheuttaa kohtuutonta haittaa. Suunnittelualueella poronhoidon turvaaminen hankkeen kaavoituksessa on välttämätöntä. Alueidenkäyttölain 9§:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Poronhoidon nykytila ja toiminta kaava-alueella ja sen vaikutusalueella tulee kuvata. Vaikutukset poronhoidolle tulee arvioida yhteistyössä alueen paliskunnan kanssa. Kaavassa on selvitettävä sen vaikutukset niin laajasti kuin niitä arvioidaan olevan. Selvityksessä tulisi kiinnittää erityistä huomiota yhteisvaikutusten arviointiin. Yhteisvaikutusten arvioinnissa on otettava huomioon hankealueen paliskuntien toiminta-alueella ja lähialueella käynnissä olevat hankkeet. Yhteis-vaikutusten arvioinnissa asianosaisen paliskunnan antama näkemys vaikutuksista on otettava huomioon. Poroelinkeinosta tulisi kuvata osayleiskaavan valmisteluaineistossa seuraavia perusasioita: ▪ Asianosaisen paliskunnan perustiedot ▪ Kuvaus poronhoidon toiminnan luonteesta suunnittelu- ja kaavan vaikutusalueella ▪ Poronhoidon perusinfrastruktuurin kuvaus suunnittelu- ja kaavan vaikutusalueella ▪ Alueen sijoittuminen suhteessa porojen laiduntamiseen ▪ Alueen merkitys paliskunnan toiminnan kannalta: - o Miten suuri osa paliskunnan poroista laiduntaa/käsitellään alueella? - o Miten suurta osaa poronmistajista hanke koskee suoraan? - o Jos alueelle sijoittuu poronhoidon rakenteita (esim. erotusaita, kämppä), mikä on niiden merkitys (pääaita vai vähemmän käytetty) paliskunnan poronhoidon kannalta? Lisäksi kaavan valmisteluaineistoista tulee käydä ilmi, miten on arvioitu PHL 53§:n mukaisen tai sen kaltaisen neuvottelun tarve, neuvottelun suunniteltu ja/tai toteutunut ajankohta, ja tarvittaessa, miten neuvottelu sovitetaan yhteen YVA- ja kaavamenettelyn kanssa. Suosittelut aineistot ja/tai menetelmät vaikutusten arviointiin: ▪ Paliskuntain yhdistykset tilastot (Poromies-lehden vuoden 1. nro: tilastoliite) ▪ Paliskuntien tiedot: https://paliskunnat.fi/py/paliskunnat/paliskuntien-tiedot/	Kaavaselostuksen kohdan 4.16 kartasta löytyy tiedot laidunalueista ja poronhoidon rakenteista sekä tuulivoimaloiden sijainnit. Kaavaselostuksen kohdassa 11.16 on kuvattu laidunalueiden menetykset ja haitallisten vaikutusten lieventämiskeinot. Kaavaselostuksen kohtaan 6.3 lisätään maininta PHL-neuvotteluista.

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	▪ Porotalouden paikkatietoaineisto ▪ Karttatyöskentely ja/tai poroisännän/paliskunnan edustajan/edustajien haastattelut ▪ Neuvottelut ▪ Paliskunnan lausunto Lisätietoja: Anttonen ym. (2023) Tuulivoimahankkeiden suunnittelu ja operointi poronhoitoalueella – tuulivoima-alan ja poronhoidon näkemys hyvistä käytännöistä. https://akordi.fi/wp-content/uploads/Paliskunnat-ja-tuulivoimatoimijat_toimintamalli_12012023_FINAL.pdf Paliskuntain yhdistyksen nettisivut: Maankäyttö https://paliskunnat.fi/py/neuvonta/maankaytto/ Tutkimustietoa https://paliskunnat.fi/py/materiaalit/tutkimustietoa/ Opas poronhoidon tarkasteluun maankäyttöhankkeissa (PoroYVA-opas): https://paliskunnat.fi/poroyva/PoroYVA_2014_FI_web.pdf Kaavassa annettavat määräykset Tuulivoimaosayleiskaavassa on syytä antaa määräys, jonka mukaan kaava-alueella sallitaan porotalouden edellyttämien rakenteiden rakentaminen siten, että ne sovitetaan yhteen tuulivoimatoimintojen kanssa. Tämä määräys on tarpeellinen, sillä alueelle voi olla tarvetta rakentaa poronhoidon rakennelmia, esimerkiksi pyyntiaitoja. Rakenteiden salliminen ei kuitenkaan turvaa riittävästi poronhoidon edellytyksiä hankkeen jatkosuunnittelussa ja toteuttamisessa. Kaavoissa tulisi lisäksi antaa alueella voimassa olevan maakuntakaavan ohjausta noudattava yleinen kaavamääräys poronhoidon toiminta- ja kehittämisedellytysten turvaamiseksi. Esimerkiksi: "Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on turvattava poronhoidon toiminta- ja kehittämisedellytykset." Tämän kaltainen määräys on vakiintuneesti käytössä poronhoitoalueen tuulivoimaosayleiskaavoissa. Kaavan sallimasta rakentamisesta voi aiheutua paliskunnalle kohtuutonta tai huomattavaa haittaa, jota ei kaavamääräyksiin ole mahdollista lieventää tai poistaa. Tällöin kaava on alueidenkäyttölain (39§) tai poronhoitolain (2§) vastainen, eikä sitä voida hyväksyä. Lopuksi Kaavassa on selvitettävä sen vaikutukset niin laajasti kuin niitä arvioidaan olevan. Vaikutusten arvioinnin tulee olla asianmukainen ja riittävä. Paliskunnat on merkittävä osallisiksi kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan. Alueen paliskuntien kanssa tulee käydä hankkeesta poronhoitolain 53§:n mukaisia tai kaltaisia neuvotteluja	Kaavan yleisissä määräyksissä on maininta porotalouden edellyttämien rakenteiden rakentamisen yhteensovittamisesta tuulivoiman kanssa. Yleisiin määräyksiin lisätään kohta "Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on turvattava poronhoidon toiminta- ja kehittämisedellytykset". Paliskunnat on merkitty osallisiksi osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	kaavamenettelyn aikana. Järjestettävät neuvottelut on syytä kirjata osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan. YVA- ja kaavamenettelyiden aikana tulee etsiä keinoja haitallisten vaikutusten estämiseen, lieventämiseen ja kompensointiin yhteistyössä alueen poronhoidon harjoittajien kanssa. Alueen paliskuntien lausunnot ja kannanotot tulee ottaa huomioon painoarvoltaan merkittävinä.	
12 L12 Pasmajärven maa- ja kotitalousse ura ry	Kaavaselostuksessa mainitaan, että vaikutukset maisemaan alueella olisivat kohtalaisen kielteiset. Pasmajärven kylälle maisemahaitta on erittäin kielteinen. On todettava, että tuulimyllyt on aikomus rakentaa vaaran päälle, jolloin tuulimyllyt näkyisivät keskelle Pasmajärven kylää. Lähin havainnekuva on kuva 11.2 (Pasmajärvi), joka on otettu huomattavan kaukaa, noin 300 metrin päästä rannasta. Pasmajärven pinta merenpinnasta on 164 m:n korkeudessa ja tuulimyllyjen pohjat sijoittuvat noin 260 m:n korkeuteen merenpinnasta, josta ne nousisivat vielä noin 300 metriä ylöspäin. Suunnitellut tuulivoimalat ovat tietojemme mukaan Suomen korkeimmat, joten myllyjen näköhaitta on todella huomattava. Vaikka on arvioitu, että tuulimyllyistä ei kuuluisi haittaavaa ääntä yli 2 km:n päähän, ei selvityksessä ole arviomme mukaan huomioitu sitä, että ääni kantautuu järvenpintaa pitkin kauemmas. Myös välkehaitta on huomattava. Lisäksi haluamme huomauttaa, että tuulivoimahankkeen rahallinen hyöty valuu Hirvasjärven yhteismetsän osakkaille, jotka eivät haitoista juurikaan kärsi ja samaan aikaan hankkeen haitat valuvat Pasmajärven asukkaiden niskaan. Moni Hirvasjärven yhteismetsän osakkaista ei edes asu tai vietä aikaa alueella. Pasmajärven kylä on yksi Kolarin kunnan vanhimmista asutuskeskuksista, ja oleellinen osa kylän maisemaa ja sielua on itse Pasmajärvi, jonka kupeeseen tuulimyllypuisto tulisi. Järvi on Kolarin kunnan suurin järvi alue. Järvellä kalastetaan, hiihdetään ja vietetään vapaa-aikaa ympäri vuoden. Tuulimyllypuisto muuttaisi nykyisen rakentamattoman maiseman ja alueen ihmisen rakentamaksi ja muokkaamaksi. Kaavaselostuksen mukaan tuulimyllypuiston vaikutus esimerkiksi alueen ihmisten elinoloihin, viihtyvyyteen ja virkistykseen on arvioitu kohtalaisen kielteiseksi. Pasmajärveltä kotoisin olevat, muualla asuvat sekä muut luonnonystävät, jotka majoittuvat Sointulassa, käyvät Pasmajärvellä metsällä, kalastamassa sekä marjastamassa, nauttien metsän antimista ja sen tarjoamasta virkistyksestä ympäri vuoden. Olemme todella huolissamme tuulimyllypuiston vaikutuksesta alueen monimuotoiseen lajistoon ja sen biodiversiteettiin. Kaavaselostuksessa mainitaan erikseen alueen rikas ja monipuolinen lajisto. Kuinka tuulivoimahankkeessa on tosiasiallisesti huomioitu eri lajien elinolojen kaventuminen suuren puiston myötä? Yksittäiset,	

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	pienetkin muutokset vaikuttavat metsän lajistoon, joten eikä voida olettaa, että näin iso rakennettu voimala muuttaisi alueen lajistoa pysyvästi. Lähistöllä on jo nyt osittain suojeltu Aalistunturi, josta on tehty kansallispuistoaloite vuonna 2021. Tunturin huipulta tuulivoimalat näkyisivät, joten Aalistunturin tarjoama kansallismaisema olisi myös hankkeen myötä mennyttä. Kolarin kunta painottaa viestinnässään koskemattomaa ja puhdasta erämaaluontoaan – vastaako tuulimyllypuiston rakentaminen tätä sanomaa. Kolarin kunnan alueella on paljon alueita, joissa tuulimyllypuisto ei aiheuttaisi yhtä paljon haittaa kuin Pasmajärvellä. Pasmajärven kylän keskiössä on itse Pasmajärvi, jonka rannoille tuulimyllypuistoa suunnitellaan. Haitta vaikuttaa erittäin negatiivisesti alueen viihtyvyyteen. Kyläläisten suurena toiveena on Tirroniemen leirikeskuksen kehittäminen, joka loisi uusia työpaikkoja ja mahdollisesti saisimme paluumuuttajia Pasmajärvelle. Pasmajärven yhteismetsä toteutti 2018-2021 Tirroniemen aluetta koskevan selvityksen ja hankesuunnitelman koskien hiilineutraalia luontomatkailua. Pasmajärven yhteismetsä jatkaa hankkeen selvitystyötä.	
13 L13 Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry, 10.1.2025	Hirvasjärvelle suunnitellaan enintään 26 voimalan rakentamista (VE1). Vaihtoehdossa VE2 -voimaloita on 21. Ohjelmassa niiden enimmäismäärä oli 27. Yksikköteho olisi 6–10 MW ja voimaloiden korkeus 300 m. Sähkönsiirtovaihtoehtoja on useita, ja ne kaikki suuntautuvat itää kohden Fingridin verkkoon 220 kV voimajohdolla. Sähkönsiirron vaihtoehtojen pituudet vaihtelevat 21–27 kilometrin välillä. Hankealueelle ei ole osoitettu maakuntakaavassa varausta tuulivoiman rakentamiseksi. Samanaikaisesti vireillä olevassa hankealueen osayleiskaavassa tavoitteena on mahdollistaa Kolarin kunnan Hirvasjärven alueelle enintään 21 yksikköteholtaan 6–10 MW tuulivoimalaa. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä, napakorkeus enintään 200 metriä ja lavan pituus enintään 100 metriä. Tuulivoimaloiden lisäksi kaava-alueelle rakennetaan sähköasema sekä tarvittavat huoltotiet ja maakaapelointi voimaloiden välille. Hankevastaava on Energiequelle Oy. YVA-selostuksessa kerrotaan hankkeen tuottavan vuosittain noin 820 GWh vuodessa, kun taas osayleiskaavaselostuksessa kerrotaan hankkeen tuottavan 650 GWh vuodessa. Sähkönsiirtovaihtoehtoja on 6 (A-F), joista jokainen suuntautuu uudella 21-26 kilometrin pituisella 220 kV:n voimajohdolla Fingridin verkkoon. Vain vaihtoehdossa A on mukana 7 km pituinen maakaapeli, muuten sähkönsiirtolinjat toteutetaan ilmajohtona uusissa maakäytävissä. Nyt tiedossa oleva liityntäpiste olisi Lohinivan pohjoispuolella. Tieto on suuntaa antava, ja tarkka liityntäpiste valikoituu suunnitelmien tarkentuessa ja valittavan sähkönsiirtoreitin mukaan.	

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	Hirvasjärven osayleiskaavan ja tuulivoimahankkeen toteuttamisen tavoitteena on lisätä Suomen tuulivoimakapasiteettia ja tuulivoimalla tuotetun energian määrää ja vastata siten osaltaan valtion asettamiin ilmastopoliittisiin tavoitteisiin. SLL Lapin piiri pitää tavoitetta tärkeänä, jos uusiutuvalla energiantuotannolla korvataan fossiilisia vaihtoehtoja. Kuitenkin tämän tuulivoimahankkeen ainoa toteuttamiskelpoinen vaihtoehto on VE0 eli että hanketta ei toteuteta. Perustelut DNHS: Ympäristöministeriön koordinoimassa DNSH in Finland -hankkeessa laadittiin ohjeita viranomaisille ja yrityksille ei merkittävää haittaa -periaatteen soveltamisesta. DNSH-periaate (Do No Significant Harm, DNSH) tarkoittaa, että esimerkiksi päästöjä vähennettäessä ei samalla aiheuteta haittaa muille ympäristötavoitteille. Tuulivoimalaitoksen sijoittamisessa tämä on erityisen merkittävä periaate. Kun tuulivoimala sijoitetaan alueelle, joka on luonnonrauhaisa ja ennestään kohtuullisen rakentamaton, tuulivoimala vaikeuttaa luonnon monimuotoisuuden suojelemista. Hirvasjärven hankealue on pääosin metsätalouskäytössä olevaa metsää ja ojitettuja suoalueita. Ojitettujen suoalueiden ja metsätalousmetsien arvoa luonnon monimuotoisuuden kannalta ei pidä vähätellä. Yksi ympäristötavoitteista on ennallistaminen. Ennallistamisen tavoitteena on parantaa luonnon tilaa laajasti eri ympäristöissä sekä suojelualueilla että niiden ulkopuolella. Alue, jolla luonnon tilaa parannetaan, voi säilyä talouskäytössä. Erityisen hyviä ennallistamisen kohteita ovat ojitetut suot sekä muutetut joki- ja puroumat. Erityisesti valuma-alueilla tehtävät toimet, kuten soiden ennallistaminen, parantavat myös alapuolisen vesistön tilaa ja sen kautta myös virkistysmahdollisuuksia. Ennallistaminen tukee luonnon kestokykyä lisääntyviä sään ääri-ilmiöitä vastaan. Alueella on useita lähteitä. Alueen läheisyydessä on Juustovuoman soidensuojelualue (SAC), ja alueen vesistöt kuuluvat tai laskevat osin Natura 2000 -suojeltuun Tornionjoen vesistöön. Siirtolinjavaihtoehdot sijoittuvat monenlaisten luontotyyppien alueille, ja jokainen niistä ylittää Natura 2000 -suojellun Ounasjoen. YVA-selostuksen puutteena on, että se olettaa alueen käytön jatkuvan entiseen tapaan eikä ota huomioon ennallistamista tai muita luonnon monimuotoisuutta suojelevia toimia VE0-vaihtoehdon vaikutuksia arvioitaessa. Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa: YVA-selostuksessa kerrotaan, että Suomen Tuulivoimayhdistyksen tietojen mukaan (2024) lähialueilla alle 30 kilometrin säteellä tuotantoalueesta ei ole käynnissä olevia tai suunniteltuja muita tuulivoimalahankkeita, ja YVA-selostus perustelee tätä mm. Puolustusvoimien kiellolla uusille voimaloille. Tämä on harhaanjohtavaa, koska Puolustusvoimat on antanut	Kaavan vaikutukset Natura-alueisiin on arvioitu kaavaselostuksen kohdassa 11.7.

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	Länsi-Lappiin myönteisiä tuulivoimalausuntoja ennen päätöstään rajoittaa tuulivoimarakentamista. Myönteisiä lausuntoja on annettu kymmenille hankkeille, ja ne mahdollistavat jopa yli tuhannen tuulivoimalan rakentamisen. Myönteisen lausunnon saaneita hankkeita Kolarin, Kittilän ja Pellon alueella on yli kymmenen yhteensä arviolta 400 voimalan edestä. Yhteisvaikutusten arviointi jäi YVA-selostuksessa vajavaiseksi. YVA-selostuksessa on tunnistettu ihan oikein, että Lapin liiton tuulivoimaselvityksissä 2022 (ja 2023-24) Hirvasjärven tuulivoimahankkeen aluetta ei tunnistettu potentiaalseksi tuulivoima-alueeksi. Sen sijaan alueen läheisyydestä tunnistettiin useita potentiaalisia alueita. Näiden alueiden mahdollisuus olisi pitänyt huomioida tämän hankkeen yhteisvaikutusten arvioinnissa. Etäisyyden vuoksi yhteisvaikutuksia ei arvioitu tulevan lähistöllä vireillä olevien hankkeiden [Kittilän Peittoselkä (31 km), Kittilän Tuohivaara (34 km), Pellon Teikovaara-Saarivaara (38 km) ja Rovaniemen Meltaus (39 km)] kanssa. SLL Lapin mielestä arviointi on vajavainen, koska on selvää, että jokainen hanke jo yksinään kaventaa alueen eläinten elinalueita pirstomalla yhtenäisiä metsäalueita ja katkaisemalla yhteyksiä suojelualueiden välillä niin maalla kuin ilmassa. Noin vuosi sitten julkaistun Luken tutkimuskatsauksen mukaan tutkituissa tapauksissa tuulivoimaloiden alueelta kauemmaksi siirtyi 63 % linnuista, 72 % lepakoista ja 67 % maanisäkkäistä. Johdonmukaisimmin siirtyivät kurjet, pöllöt ja porot. Ne siirtyivät keskimäärin 5 kilometriä kauemmaksi tuulivoimaloista. Metsäkanalinnuilla vaikutukset ulottuivat keskimäärin 5 kilometrin päähän. Kaavoitus: Voimassa olevan maakuntakaavan (Tunturi-Lapin maakuntakaavan) tuulivoima-alueita ei ko. hankealueella ole. Maakuntakaavaan on varattu alueet ja reitit voimaloille ja sähkönjakelun runkoverkostolle. Maakuntakaavassa tuulivoimalat sijoitetaan pääasiassa rakennettuun ympäristöön tai sen lähelle, ei erämaahan eikä tärkeille virkistysalueille. SLL Lappi huomauttaa, että Hirvasjärven alue on harvaan asuttua, virkistyskäytössä olevaa hiljaista ja pimeää seutua, johon tuulivoimaa ei tule sijoittaa. Hirvasjärven tuulivoimahankkeen alueelle sijoittuu useita maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita. Arvokkaan kulttuurimaiseman vaaliminen on määritetty maakuntakaavassa, joten osayleiskaava on maakuntakaavan vastainen.	Läheisyydessä ei ole vireillä muita tuulivoimahankkeita. Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa on kuvattu kaavaselostuksen kohdassa 11.23. Lapin alueen maakuntakaavoissa ei edellytetä, että tuulivoimaloiden alue pitäisi olla merkitty maakuntakaavassa. Tunturi-Lapin maakuntakaavaselostuksessa on todettu, että riittäviin selvityksiin perustuen, yleiskaavalla on mahdollista osoittaa tuulivoima-alueita. Kaavaselostuksen kohdassa 11.4 on arvioitu vaikutukset maisemaan. Arvioinnissa ei ole tunnistettu sellaisia maisemavaikutuksia, jotka estäisivät kaavan toteuttamisen.

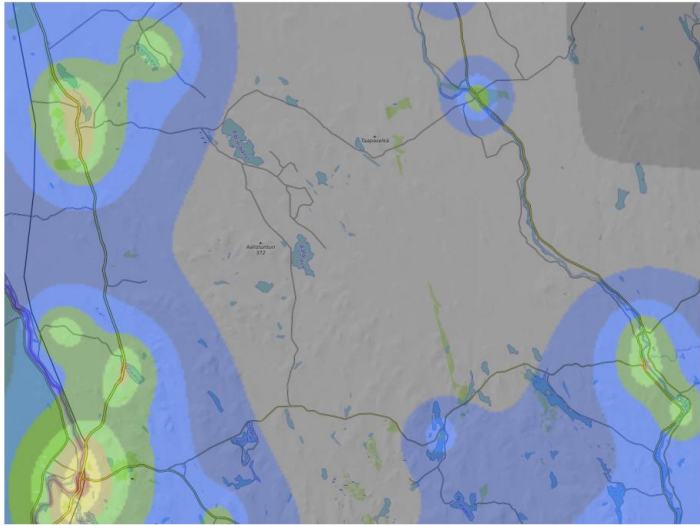
Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	Melu: Melua käsitelleessä osiossa ei huomioitu alueen mahdollisia eläintenpitopaikkoja. Eläintensuojelulain mukaan eläimiä ei saa altistaa jatkuvalla melulle. Melumallinnuksessa ei ole huomioitu ulkotarhassa olevia eläimiä. YVA-selostuksessa oli tunnistettu, että äänimaisema koostuu pääosin luonnonäänistä. Selostuksen mukaan tuotantoalueelle ja sen läheisyyteen voi kantautua myös vähäisessä määrin ja ajoittain läheisen tiestön ääniä mutta keskimääräiset vuorokausiliikennemäärät ovat kuitenkin hyvin vähäisiä. Rakennusaikainen melu arvioitiin lyhytkestoiseksi (kaksi vuotta) ja päiväaikaan tapahtuvaksi. Rakennusaikaista melua ei ollut arvioitu taulukkomuodossa. Jos näin olisi tehty, olisi voitu ilmaista melun aiheuttavan kohtalaisen kielteisen tai suuren kielteisen vaikutuksen alueella. SLL Lappi toteaa, että kaksi vuotta ei ole kovinkaan lyhyt aika, kun muutos aiempaan äänimaisemaan on erittäin suuri kielteinen. Käytön aikainen kohtalainen tai vähäinen kielteinen vaikutus on merkittävä, kun äänimaisemaan on aiemmin kuulunut pääasiassa luonnonääniä. Melun kannalta VE0 on ainoa toteuttamiskelpoinen vaihtoehto. Varjovälke: YVA-selostuksessa oli arvioitu varjovälkkeen vaikutuksia hankealueella ja sen läheisyydessä. Suomen lainsäädännössä ei ole määritetty välkkeelle raja-arvoja tai suosituksia. Selostuksen mukaan varjovälkkeen vaikutus alueella on vähäisen kielteinen kummassakin vaihtoehdossa. Välketarkastelu toteutetaan tarkastelemalla alueen läheisyyden asuin- ja loma-asuntoja, eli ihmisten ilmeisesti oletetaan oleskelevan pääasiassa kotonaan. Vaikutus koko alueelle myös asuntojen ulkopuolelle olisi pitänyt tarkemmin arvioida. SLL Lappi huomauttaa, että kaikki keinotekoinen muutos alueen valossa tai varjossa voi olla merkittävän kielteinen. Valo ja maisema pimeään aikaan: Hirvasjärven tuulivoimahanke sijoittuu alueelle, jossa on vain vähän keinotekoista valoa. Valosaaste voi olla esimerkiksi häikäisevää, horisontin yläpuolelle heijastuvaa tai vilkkuvaa valaistusta. Alla kuvakaappaus alueen valosaasteen määrästä vuonna 2022. Kuvassa näkyy harmaana valosaasteeltaan hyvin vähäinen, lähes pimeä alue, missä ei normaalioloissa kylien tai kaupunkien valoja kajasta taivaanrannassa tai heijastu pilvien kautta.	Tuulivoimaloita koskevan melutason ohjearvon 40 dB ylittävällä alueella ei sijaitse eläintenpitopaikkoja. Asuin- tai lomarakennusten läheisyydessä ei esiinny välkettä.

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	 Voimaloiden lentoestevaloilla on suuri kielteinen vaikutus alueen maisemaan. Voimalat näkyvät valoineen kaukaa, jopa 30 kilometrin päästä ja muuttavat näkymän teolliseksi ja rauhattomaksi. Vilkkuvaa valoa ei esiinny luonnossa, eikä Hirvasjärven hankealueen pimeää ja valosaasteetonta ympäristöä tule altistaa keinovalolle. Pimeinä vuorokauden- ja vuodenaikoina maisemalliset vaikutukset muodostuvat tuulivoimaloiden lentoestevaloista. Yleensä tuulivoimaloiden konehuoneen päälle, napakorkeudelle asennetaan suuritehoinen valo, joka on päivällä valkoinen vilkkuva ja yöllä punainen jatkuvasti palava. Lisäksi voimalatorniin asennetaan pienitehoisemmat, yöaikaan jatkuvasti palavat valot. Talvella kaamoksessa pimeää aikaa riittää ja voimaloiden vilkkuvat valot häiritsevät useammin kuin kesällä, jolloin valoa on vuorokauden ympäri. Normaaliin pimeään yöhön eivät kuulu vilkkuvien valojen lisäksi myöskään staattiset punaiset valot. SLL Lappi katsoo, että valovaikutus on pääosin suuri kielteinen voimaloiden lähialueella, mm. Taapajärvellä, ja kauempana, mm. Aalistunturissa ja Aalisjärvellä. Havainnekuvat pimeän maiseman muutoksista olisi pitänyt sisällyttää selostukseen eikä jättää liitteeseen. Maisema valoisaan aikaan: Havainnekuvat osoittavat, että tuulivoimalat määrästä riippumatta muuttaisivat maiseman teolliseksi ja rikkoisivat sen luonteen. YVA-selostuksen näkemäalueanalyysi olisi pitänyt tehdä myös laajemmalla alueella kuin n. 5 km säteellä. Voimalat näkyvät jopa 30 kilometrin päähän. Hankkeen vaikutuspiiristä on tunnistettu useita maakunnallisesti merkittäviä maisema-alueita ja rakennettuja kulttuuriympäristöjä. YVA-selostuksessa on tunnistettu hyvin, että voimalat muodostavat uuden ympäristön nykyisestä mittakaavasta poikkeavan elementin maisemakuvaan. Kielteiset muutokset maiseman ominaispiirteisiin ja luonteeseen	Kaavaselostuksen kohdassa 11.4.3 on kuvattu lentoestevalojen vaikutukset. Kaavaselostuksen kohdassa 11.4.2 on kolme yöajan havainnekuva.

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	korostuvat isommilla järviolueilla sekä pienipiirteisissä kylä- ja asutusmaisemissa, joskin näkemäalueet ovat rakennetussa ympäristössä osin rajautuvia tietyillä alueilla. Kielteisiä vaikutuksia järviolueille sekä niiden yhteydessä oleviin kylä- ja viljelymaisemiin voidaan pitää paikoin jopa suurina. Suuria kielteisiä vaikutuksia aiheutuu erityisesti Taapajärven kyläalueelle. Pasmajärvellä suuria kielteisiä vaikutuksia kohdistuu järven ranta-alueille, ranta-alueiden kylä- ja viljelymaisemaan sekä pihapiireihin, joihin tuulivoimalat näkyvät selkeästi laajana kokonaisuutena. Myös järvenselällä muutos maisemakuvaan on suuri. Pasmajärven kylänraitin varrella näkymät tuulivoimaloille peittyvät monin paikoin. Kielteiset vaikutukset muille lähivaikutusalueen asutus- ja viljelymaisemille ovat kokonaisuudessaan kohtalaisia. Ulommalla vaikutusalueella (Aalistunturin alue sekä tuulivoimaloista pohjoiseen sijaitseva Venevaara ympäröivine alueineen) maisemakuvaa hallitsevat laajat rakentamattomat, paikoin jopa erämaamaiset metsäalueet ja luonnontilaiset suot. Aalistunturille tuulivoimalat näkyvä paikoin selkeästi. YVA-selostuksessa arvioidaan etäisyyden takia maiseman muiden elementtien lieventävän voimaloiden hallitsevuutta maisemakuvassa. Havainnekuva osoittaa arvion olevan virheellinen. Voimalat muuttavat Aalistunturin laelta ja rinteiltä näkyvän maiseman luonteen merkittävästi. Aalistunturilta näkee Yläkselle saakka, eikä maisemassa erotu rakennettuja alueita. Selostuksessa on arvioitu, että vaikutukset maisemaan Aalistunturilta tarkasteltuna ovat kohtalaisia tai jopa suuria kielteisiä. Tässä arviointi ei osu oikeaan. SLL Lappi toteaa, että vain tuulivoimaloiden etäisyyden vuoksi vaikutusta ei voida arvioida erittäin suureksi kielteiseksi. Tuulivoimahankkeen aiheuttama maiseman muutos aiheuttaa Aalistunturilta tarkasteltuna erittäin merkittävän uhkatekijän maiseman tai kulttuuriympäristön kannalta tärkeiden ominaispiirteiden säilymisen mahdollisuuksille. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaan maiseman visuaaliset ominaisuudet ja maiseman historiallinen tunnelma katoavat muutoksen myötä. Maisemakuvan eheys, yhtenäisyys sekä maiseman mittakaava rikkoutuu laajoilla alueilla. Hankkeen myötä maiseman luonne muuttuu niin, että paikan/alueen myönteinen kokemus tai myönteiseksi koettu käyttö estyy kokonaan tai kokemus on erittäin kielteinen. Havainnekuvista puuttui lähijärvien seliltä tehdyt havainnekuvat. Voimalat voivat rikkoa myös arvokkaiden maisema-alueiden yhtenäisyyttä. Hankealueen läheisyyteen sijoittuu useita maisema-alueita, joista etenkin Venejärven kylämaisemaan kohdistuva vaikutus on kielteinen. Myös sähkölinjat vaikuttavat maisema-alueisiin niitä rikkovasti etenkin Taapajärven kylässä. Myös Ounasjoen ylitys on haitallinen maisema-alueen arvoille. SLL Lappi huomauttaa, että Konttajärven kylässä	Kaavaselostuksen kohdassa 11.4 on arvioitu vaikutukset maisemaan. Kaavaselostuksen kohdassa 11.4.2 on havainnekuva Taapajärveltä. Täydennetään kaikkien havainnekuvien kuvateksteihin tuulivoimaloiden maisemavaikutukset kyseisestä kuvauspisteestä.

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	Konttaväärassa on näköalapolku, jolta maisema avautuu järven suuntaan eli suoraan hankealuetta kohti. Etäisyys hankealueelta on noin 30 kilometriä. Elinkeinot: YVA-selostuksessa kerrotaan hankkeella olevan mahdollisesti myönteisiä vaikutuksia työllisyyteen. Näitä perustellaan etenkin kerrannaisvaikutuksilla. Käyttövaiheessa kerrannaisvaikutukset liittyvät erityisesti tukipalveluihin, koneiden ja laitteiden korjaukseen, huoltoon ja asennukseen sekä muun muassa tiestön auraamiseen, energia- ja jätehuoltoon, julkiseen hallintoon, koulutukseen, kulttuuripalveluihin sekä sosiaali- ja terveystalouteen. Rakentamisen vaikutukset ovat lyhytaikaiset, mutta käyttövaiheen vaikutukset jatkuvat tuulivoimaloiden elinkaaren ajan. Hankkeella arvioidaan olevan vain vähäisiä vaikutuksia muihin elinkeinoihin. Hankealueella ja sen vaikutusalueella saattaa olla joitakin sellaisia elinkeinoja, jotka eivät ole olleet vaikutusten arvioinnin tekijöiden tiedossa ja joihin hankkeella voi olla vaikutuksia. SLL Lappi toteaa, että matkailu ja majoitustoiminta ovat todennäköisimmät elinkeinot, jotka kärsivät tuulivoimarakentamisesta poronhoidon lisäksi. Sosiaaliset vaikutukset: YVA-selostuksessa tuulivoimahankkeen vaikutukset ihmisten elinoloihin, viihtyisyyteen ja virkistykseen tuotantoalueella todettiin kohtalaisen kielteisiksi. Sähkönsiirtolinjavaihtoehtoista kolme todettiin merkittävän kielteiseksi. Vaihtoehtossa VE0 tuotantoalueelle ei toteuteta tuulivoimahanketta eikä hankkeeseen liittyvää sähkönsiirron infrastruktuuria tarvita. Tällöin vaikutuksia ihmisten elinoloihin, viihtyvyyteen, virkistysmahdollisuuksiin tai terveyteen ei aiheudu, mutta hankesuunnittelun myötä syntynyt kahtiajako paikallisten asukkaiden ja yhteisöjen keskuudessa saattaa säilyä. SLL Lappi toteaa kansalaisten yhteydenottojen perusteella useiden hankkeiden olevan yhteisöille kuormittavia. Poronhoito: Poro on herkkä saaliseläin, joka voi häiriintyä niin varjovälkkeestä kuin tuulivoimalan melustakin. Tuulivoimala-alue sijaitsee talvi- ja syyslaidunalueella ja katkaisee kevätkierron. Hankealueella on erotusaita ja porokämpä. Hankkeen vaikutukset poronhoitoon ovat merkittävät alueen muuttamisen myötä. Sähkölinaat sijoittuvat laidunalueille ja loppolaitumille ja osa myös kokoamisalueille. Laidunalueen väheneminen lisää painetta toisilla laitumilla ja voi heikentää porojen ravinnonsaantia. SLL Lappi toteaa, että tuulivoimaloiden ja rakentamisen myötä laidunalueiden kapeneminen kuluttaa luontoa paikallisesti ja voi aiheuttaa haittaa harvinaisille lajeille. Vaikutus poronhoidolle on merkittävän kielteinen. Liikenne: Tuulivoimahanke lisää merkittävästi liikennettä alueelle rakennusaikana. Liikenteen melu- ja pölypäästöt sekä	Kaavaselostuksen kohdassa 11.14 on kuvattu vaikutukset elinkeinoihin. Vaikutukset poronhoitoon on kuvattu kaavaselostuksen kohdassa 11.16. Vaikutukset liikenteeseen on kuvattu kaavaselostuksen kohdassa 11.17. YVA-selostuksen taulukossa 21-1 on kuvattu hankkeen elinkaaren aikaiset

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	raskaan liikenteen vaikutus tiestölle vaikuttavat paikallisiin asukkaisiin ja luontoon. Ilmasto: YVA-selostuksessa on arvioitu hankkeen ilmastovaikutuksia. Suurimmat kielteiset vaikutukset tulivat tuulivoimaloiden rakentamisesta ja hiilinielujen menetyksestä. Selostuksesta ei käy ilmi, onko betonin ilmastovaikutus laskettu mukaan rakentamisen vaikutuksena. Positiivinen vaikutus on tuulisähkön tuotannolla. Myös VE0 on arvioitu. Hankkeen toteuttamatta jättämisellä arvioidaan olevan myönteisiä ilmastovaikutuksia mm. rakentamisen päästöt välttämällä ja hiilinielujen säilymisen myötä ja kielteisiä vaikutuksia, kun energiaa ei tuotetakaan tuulivoimalla. Arviointi ei kuitenkaan ota huomioon alueen mahdollista muuta kehitystä. Kuten alussa totesimme, ennallistaminen on myös yksi ympäristötavoite. Jos alueen kehitys siirtyy ennallistamisen avulla luontokatoa torjuvaksi ja lisäksi sähkön kulutusta ei lisätä vaan vähennetään, ovat VE0-vaihtoehdon vaikutukset ilmastoon myönteiset. Pöly- ja vesistöpäästöt: Rakentamisen ja purkamisen aikana hankkeella on paikallisia pöly- ja vesistöpäästöjä. Myös suunniteltu paikallinen maan ottaminen aiheuttaa pölypäästöjä ja voi muuttaa valumia pintavesiin. SLL Lappi toteaa alueen lähteiden ja sähkönsiirtolinjalla sijaitsevien purojen, jokien ja Ounasjoen olevan herkkiä rakentamisen vaikutuksille. Alueella ei ole luokiteltuja pohjavesialueita, mutta lähteiden runsaus viittaa pohjaveden esiintymiseen. Voimaloita, teitä tai maanottamoa ei tule tehdä lähteiden läheisyyteen. Kuten kaikki hakkuu ja maanotto, myös hankkeen aikaiset työt lisäävät vesistökuormitusta sadeveden irrottaman aineksen kertyessä ojiin, jokiin ja järviin. Tällä voi olla kielteinen vaikutus Natura-vesistöön. Selostuksen mukaan sähkönsiirtolinjojen lähteet on selvitetty karttatarkastelulla. SLL Lappi huomauttaa, että kaikkia lähteitä ei ole merkitty karttoihin. Sähkönsiirtolinjojen pienvirtavesissä on taimenta ja harjusta. Luonnonvarat: YVA-selostuksessa on esitetty tarvittava maa-aines louhittavan tuotantoalueelta. Kuitenkaan sen ympäristövaikutuksia ei ole arvioitu. Maa-aineksen kokonaistarve on n. 245 000 (VE2) - 289 000 (VE1) m³. Voimaloiden rakentamiseen menee arviolta 14 700 m³ betonia. Jos hanke toteutetaan, SLL Lappi toteaa, että kaikki rakennusaine on otettava hyötykäyttöön ja jäljelle jäävä alue ennallistettava.	kielteiset ilmastovaikutukset (hiilidioksidipäästöt), joka sisältää myös tuulivoimaloiden rakentamisen aiheuttamat päästöt, mukaan lukien betoni. Pohjavesiin kohdistuvat vaikutukset on arvioitu kaavaselostuksen kohdassa 11.12. Lähin uusi tielinjaus on yli 100 metrin päässä. Luontoselvityksissä löydetty lähteet on merkitty kaavakarttaan ja niiden luonnontilan vaarantaminen tai muuttaminen on kielletty. Työmaasuunnittelulla varmistetaan, ettei lähteille aiheudu rakennustoimenpiteiden aikana haittoja. Maa-aineksen vaikutukset on arvioitu tarpeellisissa vaikutustyypeissä kaavaselostuksessa niiden kappaleen kohdalla. YVA-selostuksessa on tehty Juustovuoman Natura-alueelta tarvearviointi Tuulivoimaloiden ja Natura-alueen väliin ei tule mitään rakenteita, ja tuotantoalueen viereisen tien ja

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	Suojelualueet: Suojelualueita ovat kansallispuistot, erämaa-alueet, Natura-alueet, suojellut suot, lehtojen ja harjujen suojelualueet sekä muut lailla suojellut valtion ja yksityisten omistamat maa- ja vesialueet. Tällä alueella lähimmät suojelualueet sijaitsevat 1,8 kilometrin päässä alueen pohjoispuolella (Juustovuoma). Natura-alue ja soidensuojelualue Juustovuoma (441 ha) on pääosin jäniteistä, rimpistä aapasuota. Metsäsaarekkeissa on vanhaa, yli 200-vuotiasta kuusikkoa ja runsaasti lahopuuta. Juustovuoma on arvokas suon ja vanhan metsän kokonaisuus. Pesimälajeja: jänkäkurppa, jänkäsirriäinen, keltavästäräkki, kuovi, kurki, liro, niittykirvinen, pikkukuovi, suokukko. Etelässä lähin suojelualue on Aalistunturin suojelualue n. 7 kilometrin päässä hankealueesta. Lisäksi alueella on Natura 2000 - suojeltu vesistö ja siirtolinja on suunniteltu rakennettavan suojellun Ounasjoen yli. SLL Lappi katsoo, että tuulivoimaloita ei voi rakentaa 10 kilometriä lähemmäs näiden suojelualueiden rajaa. YVA-selostusvaiheessa ei tehty Natura-arviointeja. Kasvillisuus ja luontotyytit: SLL Lapin piiri muistuttaa, että Suomen eliölajeista joka yhdeksäs on uhanalainen ja että suurin syy tähän on luonnollisten elinympäristöjen katoaminen ja heikkeneminen ihmisen toimien, kuten rakentamisen ja metsäteollisuuden seurauksena. Lajikato on erityisen huomattavaa ja nopeaa etenkin Pohjois-Suomessa, johon tällä hetkellä kohdistuu yhä suurempi paine tuulivoimalahankkeiden ja kiihtyvien hakkuiden myötä. YVA-ohjelman mukaan tuotantoalueen ja voimajohtojen alle jää metsäalaa yhteensä 138-210 ha ja lisäksi puuston kasvua rajoitetaan n. 54 ha alalta. Selostuksesta ei käynyt ilmi, miten kartoituksissa löydettyt lajit ja luontotyytit on otettu huomioon tuulivoimaloiden sijoituksessa. Lähes kaikilla sähkönsiirtolinjavaihtoehtoilla oli merkittäviä kielteisiä vaikutuksia löydettyihin direktiivilajeihin ja luontotyypeihin. Linnusto ja suurpedot: SLL Lappi pitää linnustoselvityksiä riittämättöminä. Metsäkanalintujen soidinpaikkojen kartoitukseen varattu aika ei ole riittävä kattavan selvityksen laatimiseksi hankkeesta. Kattavan selvityksen laatimiseksi	Natura-alueen väliin jää korkea vaara-alue (yli 200 metriä mpy.). Tuulivoimaloiden rakentaminen tai käyttö eivät muuta Natura-alueen vesitasapainoa tai saukon elinympäristöä. Ei ole varteenotettavaa syytä epäillä, että hankkeella olisi vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontoarvoihin, joten Natura-arviointi ei ole tarpeen. Kaavaselostuksen kuvassa 4.7 on esitetty huomionarvoiset luontokohteet sekä hankkeessa rakennettavat alueet. Rakennettavat alueet on pyritty sijoittamaan niin että ne eivät osu huomionarvoisten luontokohteiden kohdalle. Täydennetään kaavaselostuksen kohtaan 4.8.2 tietoja metsojen elinympäristöistä. Täydennetään kohtaan 11.8 vaikutuksia metsäkanalintuihin. Alueelta on tehty riittävät linnustoselvitykset YVA-menettelyn yhteydessä.

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	suunnittelualueella olisi pitänyt tehdä soidinpaikkaselvitykset vähintään kolmena vuotena ja oikea-aikaisesti lajikohtaisesti. SLL Lappi pitää myös suurpetojen osalta esitettyä selvitystä riittämättömänä. Lumijälkilaskenta ja muiden kartoitusten ohessa tarkkailu ei riitä vaikutusten arviointiin, vaan hankkeen vaikutusta suurpetoihin arvioitaessa tulee koota olemassa oleva tieto suurpetojen reviiireistä hankesuunnittelualueella ja sen välittömässä läheisyydessä sekä tehdä tarkastelu suurpetojen potentiaalisten elinympäristöjen ja pesäpaikaksi kelpaavien alueiden osalta. SLL Lapin piiri huomauttaa, että selvitysten (liitteet 17 ja 18) salaamisen sijaan olisi voinut salata ainoastaan salassa pidettävien lajien esiintymät. Ympäristöriskit: Tuulivoimaloiden lapojen kulumisen vaikutuksia ei ole huomioitu. Lavoista irtoaa vuosittain muovi- ja lasikuituainesta eroosion ja kulumisen vuoksi. Voimaloiden käyttöiän aikana lähialueen luontoon päätyvän mikromuovin vaikutuksia ei ole arvioitu. Yksi ainesosa tässä irronneessa mikromuovissa on bisfenoli A, joka aiheuttaa lisääntymishäiriöitä. EU on luokitellut BPA:n ihmiselle lisääntymismyrkylliseksi aineeksi, ja Euroopan kemikaalivirasto ECHA on todennut BPA:n ihmisten terveydelle ja ympäristölle haitalliseksi hormonitoimintaa häiritseväksi aineeksi. Tuulivoimalat sisältävät öljyjen lisäksi myös jäähdytysnesteitä (mm. glykolia). Vian, tulipalon tai muun häiriön vuoksi voimalasta voi päästä öljyjä ja jäähdytysnesteitä maastoon vaarantaen maaperän, vesistöt ja pohjaveden pilaantumiselle. Tuulivoimaloiden lapojen kulumisen myötä mikromuovia päätyy myös vesistöihin. Tuulivoimahankkeen käytöstä poisto: Tuulivoimahankkeen elinkaaren viimeinen vaihe on sen käytöstä poisto ja hankkeeseen liittyvien laitteiden ja materiaalien kierrättäminen sekä jätteiden käsittely. YVA-selostuksessa kerrotaan, että tuulivoimaloista ja sähkönsiirrosta ei käyttövaiheessa synny päästöjä kuin marginaalisesti. SLL Lappi huomauttaa, että päästöjä syntyy myös huoltoteiden kunnossapidosta ja lapojen kulumisesta, tuulivoimaloiden kunnostamisesta sekä osien vaihdosta. Rakentamisvaiheessa hyödyntämiskelvottomat maa-ainekset läjitetään tarvittaessa rakennuspaikan läheisyyteen, mahdollisille maa-ainesten ottoalueille tai maankaatopaikalle	Kaavaselostuksen kohdassa 4.9.2 on kuvattu alueen suurpetojen nykytilanne. Täydennetään kaavaselostuksen kohtaan 11.20 tietoja lavoista irtoavasta mikromuovista ja sitä ettei sillä ole vaikutusta luontoon tai ihmisten terveyteen. Öljy- ja kemikaalivuotojen riskit on kuvattu kaavaselostuksen kohdassa 11.20. Kaavaselostuksen kohtaan 8.7 täydennetään, että purkamisessa noudatetaan purkamisajankohdan mukaista lainsäädäntöä.

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	muuttaen alueen luontoa pitkäaikaisesti maisemoinnista huolimatta. Hankkeen purkamisvaiheessa toimintakuntoiset tuulivoimalat voidaan myydä edelleen energiantuotannossa käytettäviksi. Käytöstä poistetut tuulivoimalat puretaan osiin ja myydään edelleen uusiokäyttöön tai romutettavaksi. YVA-selostuksessa esitetyt prosenttiluvut tuulivoimaloiden kierrätettävyydestä kuulostavat toiveikkaan liioittelevilta (lähes 100 %), koska tällä hetkellä tuulivoimaloista voidaan kierrättää 75-90-prosenttisesti ja lapojen kierrätys on vasta kehitysvaiheessa. Hyvä että muovikomposiitin polttamisesta fossiilisten polttoaineiden korvikkeena oli selostusvaiheessa luovuttu. Se ei ole todella fossiilisten polttoaineiden korvaamista, vaan fossiilinen polttoaine. SLL Lappi huomauttaa, että tuulivoimaloiden purkamisen jälkeen paikalleen jätettävät perustukset ovat riski ympäristölle. Perustukset tulee poistaa ja alue maisemoida, sekä kasvillisuuden palautumista tulee edistää. Sähkökaapelit tulee poistaa ja kierrättää. Kaapeleiden poistamisesta ei saa aiheutua ympäristön pilaantumista tai pilaantumisen vaaraa tai terveyshaittaa pitkälläkään aikavälillä. Kaapeleiden poistamatta jättämisellä tulee ympäristöministeriön linjauksen mukaan olla ympäristönsuojelulliset perusteet. Ympäristöön kohdistuvat vaikutukset (esim. pintavesien väliaikainen sameneminen, tieinfrastruktuurin vaurioituminen) voivat olla jopa suuremmat kaapelien poistamisen yhteydessä verrattuna siihen, että ne jätetään paikoilleen. SLL Lappi huomauttaa, että jos kaapelit jätetään poistamatta ympäristönsuojelullisin perustein, ovat samat perusteet myös syy jättää tuulivoimala-alue kaapeleineen rakentamatta. Lopuksi: SLL Lappi lausuu, että tuulivoimaloita tulisi ensisijaisesti sijoittaa vain jo valmiiksi rakennetuille alueille ja niiden läheisyyteen niin luonnon monimuotoisuuden kuin pimeiden ja hiljaisten alueiden suojelemiseksi.	
14 L14 Suomen Erillisverkot Oy, 23.12.2024	Hei. VIITE:KRI/959/10.02.02/2022 Viitaten lausuntopyyntöönne 18.11.2024 koskien Kolarissa sijaitsevaa Hirvasjärven tuulivoimahankkeen tuulivoimaosayleiskaavaa. Hankkeella ei ole vaikutusta Suomen Erillisverkot Oy:n Verkko-operaattoripalvelut liiketoimintaan.	Merkitään tiedoksi.
15 L15 Rovaniemen kaupunki, ympäristölau takunta 11.12.2024	Lausunnonantaja terveydensuojeluviranomaisena katsoo, että vaikutusten arvioinnissa tulisi huomioida myös pohjavesialueiden ulkopuolinen vedenottamo. Etäisyydet voimalaitoksista sekä kaava-alueelta lähimpiin kyliin, asutukseen ja herkkiin kohteisiin tulisi esittää johdonmukaisesti.	Kaavaselostuksen kohdassa 11.12 täydennetään vaikutukset vedenottamoon. Etäisyydet voimaloista asutukseen täydennetään

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	Rovaniemen kaupungilla ja Kolarin kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella ei ole lausuttavaa asiassa. Ympäristövaikutusten osalta on huomioitava, että ne on käsitelty hankkeen YVA-selostuksessa, josta annetaan oma lausuntonsa (ROIDno-2023-2251).	kaavaselistukseen kohtaan 4.3.
16 L16 Tornionlaaks on museo, 10.1.2025	Maisema ja rakennettu kulttuuriympäristö Hankkeen maisemaan ja (rakennettuun) kulttuuriympäristöön kohdistuvien vaikutusten tunnistaminen, lähtötiedot ja arviointimenetelmät on esitelty selostuksen luvussa 15. Arkeologinen kulttuuriperintö ja siihen kohdistuvat vaikutukset on kuvattu erikseen luvussa 16. Tuulivoimaloiden ja sähkönsiirtoreittien maisemakuvaan ja kulttuuriympäristöön kohdistuvia mahdollisia vaikutuksia on tuotu esiin sanallisesti. Lentoestevalot on mainittu maisemaan kohdistuvana vaikutuksena, toisaalta voimaloiden lapojen liikettä ja siitä aiheutuvaa väikettä ei ole mainittu maisemaan kohdistuvana vaikutuksena. Tornionlaakson museo pitää hyvänä, että arvioinnissa on käytetty apuna Ympäristöministeriön tuoreen Maisemavaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa - oppaan (2024) ohjeita sekä huomioitu Etelä- ja Keski-Lapin valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventointi (2011— 2013) ja siinä esitetyt tarkennukset maiseman osalta. Arvioinnissa ei kuitenkaan ole selkeästi tunnistettu maisema-alueena kyseisessä inventoinnissa maakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi luokiteltua Vaattojärveä. Vaattojärvi on osoitettu Tunturilapin maakuntakaavassa Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi alueeksi (ma 5987), mutta Vaattojärven maakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen raja on laajempi, kuin maakuntakaavassa osoitettu raja. Muutoin luvussa 15.4 Kulttuuriympäristö - nykytila ja vaikutukset on tunnistettu hankkeelle määritellyn vaikutusalueen (n. 30 km) valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön alueet ja kohteet. Myös paikallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön kohteet (Lapin kulttuuriympäristöt tutuksi -hankkeessa inventoidut kohteet) on tunnistettu tuulivoimala-alueen välittömässä lähiympäristössä ja lähivaikutusalueella (alle 10 km). Maisemavaikutusten selvityksen ja arvioinnin tukena on käytetty oppaiden mukaisia etäisyysvyöhykkeitä ja tueksi on laadittu näkemäalueanalyysi ja muutamia havainnekuvia 12 eri kuvauspisteestä. Museon näkemyksen mukaan maiseman ja kulttuuriympäristön ominaispiirteitä ja alttiutta muutoksille on pääosin arvioitu asianmukaisesti. Selostuksessa ei ole kuitenkaan selkeästi tuotu esiin tai arvioitu vaikutusalueen maiseman herkkyyttä tai sietokykyä kokonaisuutena arvoalueita lukuun ottamatta. Hankkeen vaikutusta vaikutusalueen maisemakuvaan kokonaisuutena ei myöskään ole tuotu selkeästi esiin. Hankkeen vaikutusalueen maisema on	Vaattojärven rajausta laajennetaan kaavaselistuksen kohtaan 4.4. Kaavaselistuksen kohtaan 11.4.3 täydennetään vaikutusalueen herkkyyden kokonaisuutena. Hankkeen vaikutus

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	pääosin erämaista, jossa ihmisen toiminnan näkyminen on kokonaisuutena melko vähäistä. Maisemavaikutusten arvioinnin oppaissa on todettu, että erämaisessa maisemassa tuulivoimalat muodostavat merkittävän muutoksen maisemaan ja sen luonteeseen. Tuulivoimaloiden aiheuttama muutos on pääasiassa arvioitu asianmukaisesti kohtalaiseksi tai suureksi eri arvoalueille tai kohteille, mutta vaikutuksen suuruutta kokonaisuutena alueen maisemakuvaan ei ole tuotu esiin. Tuulivoimaloiden vaikutuksen ulottuvuusalue on useita kymmeniä kilometrejä ja kesto kymmeniä vuosia, avainnekuvia on laadittu molemmista vaihtoehdoista kuvauspistekohtaisesti. Yöaikaisten lentoestevalojen vaikutuksen osalta havainnekuvia on laadittu kolmesta kuvauspisteestä. Näkemäaluekarttoja ei ole esitetty ilman metsän peittävää vaikutusta, joten teoreettista maksimivaikutusta ei ole museon näkemyksen mukaan mahdollista arvioida. Näkemäalueanalyysien tuloksia olisi museon näkemyksen mukaan tullut havainnollistaa maisemavaikutusten arviointia koskevien oppaiden mukaisesti myös karttasovitteilla, joissa on yhdistetty näkemäalueet sekä maiseman ja kulttuuriympäristön alueet ja kohteet, joihin arviointi kohdistuu. Ilman selkeää havainnollistavaa materiaalia arvioinnin kohdistumista on vaikea hahmottaa. Esitetyn analyysin perusteella selostuksessa on todettu, että tarkastelualueen metsät rajoittavat voimaloiden näkyvyyttä merkittävästikin. Tornionlaakson museo muistuttaa, että metsän peittävä vaikutus ei ole pysyvä alueella, jossa harjoitetaan aktiivista metsätaloutta. Yksittäisten alueiden ja kohteiden osalta tilanne voi muuttua merkittävästi tuulivoimaloiden elinkaaren aikana. Tämä on huomioitu arvioinnin epävarmuustekijänä. Museon näkemyksen mukaan näkemäalueanalyysi kartat tulisi tämän vuoksi laatia myös ilman puuston peittävää vaikutusta. Näkemäalueselvityksen analyysikarttojen mukaan tuulivoimalat eivät näkyisi lainkaan hankealuetta ympäröivien vaarojen lakialueille. Aalistunturin osalta analyysikarttojen epätarkkuus on todennettavissa tunturilta laadituista havainnekuvista. Museon näkemyksen mukaan analyysikartat eivät tämän vuoksi anna täysin luotettavaa kuvaa voimaloiden näkyvyydestä. Lisäksi museo toteaa, että puolet havainnekuvista on talviaikaan otettuja valokuvia ja puolet kesäaikaan, mutta yhdeltäkään kuvauspisteeltä ei ole esitetty sekä talvi- että kesäkuvia ja kolme yöaikaista lentoestevalojen havainnekuva on laadittu vain vaihtoehdosta VE1. Sähkönsiirtoreiteiltä havainnekuvia ei ole esitetty lainkaan, mikä on merkittävä puute arvioinnin kannalta. Museon näkemyksen mukaan havainnekuvia olisi tullut esittää sähkönsiirron osalta ainakin Taapajärven kylän alueelta. Tornionlaakson museon näkemyksen mukaan tuulivoimahankkeiden koon ja vaikutusalueen laajuuden vuoksi havainnekuvia, valokuvasovitteita ja karttatarkasteluja olisi syytä laatia mieluummin enemmän kuin vähemmän.	kokonaisuutena täydennetään kohtaan 11.4.3. Vaikutuksen suuruutta täydennetään kaavaselostuksen kohtaan 11.4.3. Teoreettinen näkymäalue ilman metsää on täysin epärealistinen, eikä sellaisen esittämiseen ole tarvetta. Kaavaehdotusvaiheessa otetaan lisähavainnekuvia. Ylinen Taapajärveltä (Rytilahden piste) otetaan kesäkuva.

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	Haitallisten maisema- ja kulttuuriympäristövaikutusten lieventämisen osalta selostuksessa on mainittu, että voimaloita ei tulisi sijoittaa liian lähelle arvokohteita tai ympäristöään selvästi korkeammille maastonkohdille, jossa voimalan koko korostuu entisestään. Voimaloita on kuitenkin sijoitettu tässäkin hankesuunnitelmassa vaarojen ylärinteille ja lakialueille. Arvioinnista ilmenee selkeästi tuulivoiman ja sähkönsiirron haitalliset vaikutukset erityisesti hankealueen lähialueella, jonka vuoksi haitallisten vaikutusten lieventämistoimenpiteitä on museon näkemyksen mukaan syytä toteuttaa jatkosuunnittelussa. Sähkönsiirron osalta arviointi on osoittanut selkeästi maiseman ja kulttuuriympäristöön näkökulmasta huonoimmat vaihtoehdot, joita tulee välttää. Arkeologinen kulttuuriperintö Vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön on tunnistettu ja kuvattu asianmukaisesti ja riittävästi YVA-ohjelmassa. Hankealueella ja sähkönsiirtoreittivaihtoehdoilla on tehty arkeologiset inventoinnit vuosina 2023 ja 2024 (Heilu Oy). Tuotantoalueelta tunnettiin aikaisemmin yksi kiinteä muinaisjäännös ja inventointien jälkeen kohteiden määrä nousi 4 kiinteään muinaisjäännökseen, 1 kulttuuriperintökohteeseen ja 1 muuhun kohteeseen. Sähkönsiirtoreiteillä on vuosien 2023-2024 inventointien jälkeen 2 kiinteää muinaisjäännöskohdetta ja 3 muuta kohdetta, joista kaikki ovat uusia. Sähkönsiirtoreiteillä olevat kohteet tulee ottaa huomioon pylväspaikkoja suunnitellessa ja käytännön rakennusvaiheessa. Iso Taapalompolo (1000049568) sijoittuu tuulivoimalasta noin 100 metrin päähän ja Lompolorova (1000049569) sijoittuu parannettavan tien lähelle. Erityisesti näiden kohteiden kohdalla rakentamisvaiheen toiminnasta ja eri rakenteiden sijoittumisesta tulevat vaikutukset korostuvat. Tuulivoimalan hankealueen kulttuurimaisemaan oleellisena piirteenä kuuluvat vanhat savottakämpät. Arkeologisen inventoinnin 2023 yhteydessä dokumentoitiin muiden kohteiden lisäksi viisi verrattaen modernia kämpän jäännöstä. Kämpäkohteet Hirvasojan kämpä (1000054563), Takaisenlaenliika 2 (1000054560), Huhtalaenjänkkä (1000054562), Lutikkakumpu (1000054559) ja Saukkoselkä (1000054561) tulee huomioida jatkosuunnittelussa. Muita huomioita arvioinnista Esitetyt hankevaihtoehdot VE1 ja VE2 ovat tuulivoimaloiden määrän suhteen hyvin lähellä toisiaan. Tornionlaakson museon näkemyksen mukaan arvioinnista selkeästi ilmenee, että esimerkiksi maisemavaikutusten osalta ne eivät tarjoa todellisia vaihtoehtoja, joita vertailemalla voitaisiin arvioida vaihtoehtojen ympäristövaikutuksia ja toteuttamiskelpoisuutta. Yhteysviranomaisen on lausunnossaan YVA-ohjelmasta pitänyt tärkeänä, että hankkeella on erilaisia vaihtoehtoja vaikutusten vertailun mahdollistamiseksi ja hankkeesta	Arkeologisen kulttuuriperinnön kohteet huomioidaan kaavaehdotuksessa.

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	aiheutuvien haittojen lieventämiseksi sekä ohjeistanut, että eri vaikutustyyppit huomioon ottaen hankkeessa tulisi tarkastella tarvittaessa vaihtoehto tai vaihtoehtoja, jossa voimaloita on selkeästi vähemmän. Museon käsityksen mukaan 21 voimalaa ei ole selkeästi vähemmän kuin maksimina esitetty 26. Molemmissa vaihtoehtoissa voimalat myös sijoittuvat lähes yhtä laajalle alueelle.	
17 L17 Pasmajärven yhteismetsä	Yhteismetsän tiedot Yhteismetsä omistaa kiinteistön (<i>kiinteistötunnus poistettu</i>), minkä maapinta-ala on n. 340 ha, vesipinta-ala n. 220 ha, rantaviivaa on n. 5,5 km. Kiinteistö sijaitsee Kolarin kunnan isoimman järven Pasmajärven länsirannalla. Yhteismetsän osakasmäärä on 50. Yhteismetsän tavoitteet ja suunnitelmat Yhteismetsän tavoitteena on kehittää Tirroniemen aluetta, missä nykyisellään on Kolarin kunnan leirikeskustoimintaa palvelevia 1960-luvulla rakennettuja rakennuksia (hirsirakenteinen saunarakennus, kevytrakenteiset ruokailu- ja huoltorakennukset sekä alueelle siirretty majoitustilana toimiva hirsirakenteinen tukkikämpä). Pasmajärven yhteismetsä toteutti 2018-2021 Tirroniemen aluetta koskevan selvityksen ja hankesuunnitelman koskien hiilineutraalia luontomatkailua. Hanke toteutettiin EU-rahoituksen ja yhteismetsän oman rahoituksen turvin. Uuden matkailualueen toiminnan perustana on ympäröivän luonnon ja alueen kulttuurin kunnioittaminen ja korostaminen sekä mahdollisimman ympäristöystävällinen ja hiilineutraali matkailu, minkä vuoksi kaikessa suunnittelussa oli tavoitteena alueen maisemallisten ja ympäristöllisten arvojen kunnioittaminen. Hanke oli tarkoitus toteuttaa vaiheittain käytettävissä olevien resurssien mukaan. Hankkeen jatkaminen ja jalostaminen seuraavaan vaiheeseen on siirtynyt koronan ja hankkeessa mukana olleen päävetäjän poismenon johdosta. Tarkoituksena on kuitenkin jatkaa hankkeen selvitystyötä ja alueen matkailullista konseptia uusien toimijoiden kanssa. Tunturi-Lapissa ja Kolarin kunnassa matkailu on hyvin merkittävä elinkeino. Ylläksen matkailu kasvaa ja matkailukeskuksessa alkaa olla paikoittain jo ruuhkaa. Tirroniemen alue ja Pasmajärven kylä voisikin tulevaisuudessa toimia matkailukeskusten resurssina, tuottaa sellaista palvelua, mikä ei ole mahdollista toteuttaa enää itse keskuksissa. Kylästä voisi kehittyä luontomatkailukohde erämaassa, keskellä ei mitään mutta silti turvallinen ja nopeiden yhteyksien päässä.	

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Lausunnon esittäjä	Sisältö	Vastineet
	 Hankkeen 2019-2021 asemapiirustus Hirvasjärven tuulivoimahanke vesittää Yhteismetsän tavoitteet ja suunnitelmat Hirvasjärven tuulivoimahanke, mihin sisältyy 27 (max) kpl 300 metriä korkea tuulivoimalaa. Toteutuessaan hanke vesittää Pasmajärven yhteismetsän tavoitteet ja siihen uhratut panokset alueen kehittämisestä luontomatkailulle. Erityisesti matkailulla, mikä perustuu luonnossa liikkumiseen ja luonnon rauhaan on kysyntää tulevaisuudessa. Tämän takia on ensiarvoisen tärkeää, ettei turmella luontomatkailuun sopivia ympäristöjä. Suunnitellut tuulivoimalat muodostavat erittäin merkittävän maisemahaitan, katso alla oleva havainnekuvat Tirroniemen kärjestä. Lisäksi ongelmaa aiheuttavat voimaloiden melu- ja äänitasot. Melu- ja vilkkumisvaikutukset ovat jopa useita kymmeniä kilometrejä. Tosiasia on, että matkailijat, jotka tulevat rauhoittumaan ja nauttimaan luonnosta ja sen tarjoamista virkistymismahdollisuuksista, eivät tule alueille, missä tuulimyllyt rikkovat maiseman ja aiheuttavat meluhaittoja.	Tuulivoimahankkeessa suunnitellaan enintään 21 tuulivoimalaa. Vaikutukset elinkeinoihin ja matkailuun on arvioitu kaavaselostuksen kohdassa 11.14.

Mielipiteet

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
18 M01 Yksityishenkilö.	Mielipiteenäni Hirvasjärven tuulivoimaosayleiskaavasta esitän seuraavaa: Suunnittelun osayleiskaavan kaavaselostuksessa kuvataan: ”Kaava-alue sijoittuu suurimmaksi osaksi yhdyskuntarakenteen ulkopuolelle. Kaava-alue ja sen ympäristö ei ole lähimpien taajamien mahdollista laajenemisaluetta, vaan yhdyskuntarakenteesta irrallaan olevaa haja- ja loma-asutusaluetta. Alueelle ei kohdistu paineita yhdyskuntarakenteen eheyttämisen eikä laajenemisen kannalta.” Tämä lähtökohta voi vaikuttaa ihanteelliselta tuulivoimakaavoittamisen näkökulmasta, mutta koska suunniteltu hanke ja sitä tukeva kaava sijaitsevat harvaan asutulla alueella, niiden välittömät ja välilliset vaikutukset ympäristöönsä ovat merkittävämmät ja laaja-alaisemmat kuin jo rakennetuilla tai niihi välittömästi liittyvillä alueilla. Tämä tulisi mielestäni	

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
	ehdottomasti huomioida tuulivoiman ja sitä tukevan kaavoituksen suunnittelussa ja käsittelyssä. Hirvasjärven tuulivoimaosayleiskaavan kaava-alueen kokonaispinta-ala on noin 3360 hehtaaria. Se kattaa valtaosan kaava-aluetta ympäröivien kylien (Nuottavaara, Pasmajärvi, Ruokojärvi ja Taapajärvi) välisestä maapinta-alasta. Kaava-alueen suhteellinen osuus myös Kolarin kunnan kaakkoiskulmasta on huomattava. Kun huomioidaan lisäksi hankkeen välilliset vaikutukset varsinaisen hankealueen ulkopuolella, vaikutusalueen suhteellinen pinta-ala on jo merkittävästi laajempi kuin esim. Ylläksen matkailukeskuksen vaikutusalue kunnan pohjoisosassa. Toteutuessaan tuulivoimahanke ja sitä tukeva kaavoitus tulisi siis muuttamaan ympäristöään hyvin laaja-alaisesti. Tuulivoimayhtiölle Hirvasjärven hanke on yritystoimintaa, jonka tulee olla viime kädessä tuottavaa. Tähän vaikuttaa hankealueen koko ja sen mahdollistava tuulivoimaloiden lukumäärä. Tuulivoimayhtiön lisäksi hankkeen välittömiä hyötyjiä ovat sille maansa vuokraavat maanomistajat ja kiinteistöveroina Kolarin kunta. Hankkeen välilliset, pääasiassa negatiiviset, vaikutukset koskevat ensisijaisesti hankealueen ympärillä vakituisesti asuvia, mutta myös vapaa-ajan asukkaita. He ovat valinneet tietoisesti ”syRJäisen” asuin- ja lomapaikkansa arvostaen alueen luontoarvoja, joita suunniteltu tuulivoimahanke ja sitä tukeva kaavoitus tulisivat huomattavasti heikentämään. Kaavoituksen ja muun maankäytön suunnittelun tulisi luoda edellytyksiä hyvälle elinympäristölle ja sen kehittämiselle. Mielestäni Hirvasjärven tuulivoimahanketta tukeva kaavoittaminen ei ole linjassa tämän tavoitteen kanssa. Kaavoituksella hankkeiden negatiiviset vaikutukset tulisi pyrkiä rajaamaan mahdollisimman tarkoin kaava-alueen sisälle eli alueelle, jonne myös hankkeiden välittömät hyödyt kohdistuvat. Jos tämä tarkoittaa sitä, ettei tuulivoimahankealueelle voida sijoittaa tuottavaan yritystoimintaan tarvittavaa määrää voimaloita, päätökset hankkeen tulevaisuudesta tulee tehdä sen mukaisesti. ”Yleinen etu” ei voi olla kunnan yleispätevä perustelu jokaisen suunnitteilla olevan energiahankkeen aktiiviselle tukemiselle. Toivon, että otatte mielipiteessäni esittämäni asiat huomioon Hirvasjärven tuulivoimaosayleiskaavaa käsitellessänne.	Kaavan vaikutukset on arvioitu kaavaselostuksen kohdassa 11. Kaavan vaikutukset elinkeinoihin kaavaselostuksen kohdassa 11.14.
19 M02 Yksityishenkilö.	Omistan Hinttajärvenrannalla (<i>tien nimi poistettu</i>) vapaa-ajan asunnon. Se minkä näistä suunnitelmista selviää kohdistuu tälle tontille alle kilometri lähimpään voimalaan, niin näkö kuin meluhaitta. Joten se miksi tenne ollen rakentanut (hiljaisuus maisemat siis luonto) tuhoutuu jos suunnitelma näin toteutuu se mitä jää jäljelle on että pääsee sisälle suojaan melulta ja sateelta !!	Voimalat sijoittuvat yli kahden kilometrin päähän vakituisesta ja vapaa-ajan asutuksesta, jolloin voimaloiden äänitaso jää selvästi melutason ohjearvon. Meluvaikutukset ovat silloin vähäisiä.

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
	Onko arvioitu mitä mökin arvolle tapahtuu? Joten en voi hyväksyä näin suunniteltua tuulivoimalakaavaa.	Vaikutukset kiinteistöjen hintoihin on arvioitu kaavaselostuksen kohdassa 11.14.4.
20 M03 Yksityishenkilö.	(<i>kiinteistön nimi poistettu</i>) -niminen kiinteistö sijaitsee n. 2 km:n päässä lähimmästä tuulivoimalasta ja sääolosuhteista sekä maastosta johtuen melutaso voi todellakin olla enemmän kuin mitattu 38,1 db. Lisäksi ilman tiheys ja lämpötila voivat voimistaa äänen kantautuvuutta, samoin kuin ilman kosteus voi vaikuttaa äänen etenemiseen ja melu kuulua selvemmin. Tuulivoimaloiden melu sisältää lisäksi matalataajuisia ääntä ja infraääniä, joita ei välttämättä voi havaita kuulon avulla, mutta ne voivat silti aiheuttaa esim, painetta korvissa tai päänsärkyä. Näiden äänien kantama voi olla pidempi kuin kuultavan melun, erityisesti yöllä, kun ympäristön taustamelu on vähäisempää. Koska alueella sijaitsee useita tuulivoimaloita, niiden ääni voi kasaantua, ja todellinen melutaso asuinpaikalla voi nousta yli ilmoitetun keskiarvon. Häiriö koetaan päivin ja öin. Tämän takia kiinteistömme on tosiasiasa alttiimpi suuremmalle melulle, kuin mitä mittauksen perusteella annetaan ymmärtää. Luonto, maisema ja virkistyskäyttö Tuulivoimalat pilkkovat luontoa mikä vaikuttaa luonnon virkistyskäyttöön. Marjastus- ja sienestysmahdollisuudet vähenevät. Metsästyksen vaikeutuu kun tuulivoimaloiden äänet ja luonnon muuttuminen karkottavat riistaeläimet ja monimuotoisen lintukannan. Maisema rikkoontuu vaikuttaen viihtyvyyteen kuin myös kiinteistömme arvon alenemiseen. Alueemme vahvuus on luonto jota ei pidä tuhota tuulivoiman nimissä. Korvaukset Emme hyödy hankkeesta millään tavalla, emmekä saa siitä korvauksia, vaikka negatiiviset vaikutukset ulottuvat omistamallemme alueelle. Tämä ori mielestämme epäreilua ja korostaa hankkeen yksipuolisia hyötyjä. Hankkeen taloudelliset riskit ja konkurssi- tai vastaavat tilanteet mikäli hanke toteutuu Mikäli voimayhtiö menee konkurssiin tai hanke jää keskeneräiseksi esimerkiksi sähkön hinnan laskun vuoksi tai kun tuulivoimalat tulevat tiensä päähän, vastuu voimaloiden purkamisesta ja maiseman ennallistamisesta voi jäädä yhteiskunnan tai jopa paikallisten asukkaiden harteille. Hankkeen vastuukysymykset ja vakuudet pitää olla hoidettuna asianmukaisesti, jotta ne kattavat mahdolliset purkamiskustannukset. Vastustamme hanketta ja vaadimme, että päätöksenteossa otetaan huomioon kaikki esille tuomamme näkökohdat.	Tuulivoimaloiden melumallinnus on laadittu ympäristöministeriön melumallinnusohjeen mukaisesti, jossa oletetaan, että on myötätuuli joka suuntaan. Infraääni on matalataajuisia ääntä, jota ihminen ei kuule. Tuulivoimaloiden infraäänien äänenpainetaso on niin alhainen, että ihminen ei pysty sitä havaitsemaan, eikä sillä siten ole vaikutusta ihmisiin. Täydennetään kaavaselostuksen kohtaan 11.1 että tuulivoimaloiden infraäänellä ei ole vaikutuksia ihmisten terveyteen.

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
21 M04 Yksityishenkilö.	Kaavaselostuksen kohdissa 4.18.3. ja 5 puhutaan Puolustusvoimien puoltavasta lausunnosta. Useiden voimaloiden sijainnit ovat muuttuneet niin paljon, ettei hankkeella ole nykymuodossaan Puolustusvoimilta puoltavaa lausuntoa. Kaavaselostuksen kohdassa 4.1. puhutaan maakuntakaavasta. Ympäristöministeriön ohjeistuksen (Tuulivoimarakentamisen suunnittelu, 2016) mukaan tuulivoimarakentamisen kokonaisuuden ohjaaminen on maakuntakaavoituksen tehtävä. Ohjeistuksessa todetaan myös, että Tuulivoima-alueiden osoittamista maakuntakaavoissa edellytetään 8-10 voimalan ja sitä suuremmilta puistoilta. Voimassa olevan Tunturi-Lapin maakuntakaavan selostuksen mukaan: " Riittäviin selvityksiin perustuen on myös yleiskaavalla mahdollista osoittaa tuulivoimama-alueita. Harkinta tehdään kuitenkin aina hankekohtaisesti vaikutusten laajuus ja merkittävyys huomioiden. Yksittäisten voimaloiden tai pienien tuulivoima-alueiden rakentaminen voidaan ratkaista yleiskaavalla tai asemakaavalla.". Maakuntakaava sisältää siis saman rajoituksen kuin ympäristöministeriön ohje, että vain pienet tuulivoimapuistot on mahdollista osoittaa yleiskaavoituksella. Suunnitellun tuulivoimapuiston alle jää myös maakuntakaavassa poronhoidolle erityisen tärkeäksi alueeksi määritelty erotusaita. Kaavaselostuksen kohdassa 4.16 puhutaan poronhoidosta. Poronhoidon toimintaedellytykset ovat lailla turvatut, mutta tämä tuulivoimahanke aiheuttaa Kolarin paliskunnalle kohtuutonta haittaa muuttamalla koko paliskunnan kolmesta kahteen tokkakuntaan. Vesistöjen lisäksi tuulivoimapuisto vaikeuttaa kohtuuttomasti eri laidunalueiden välillä porojen liikkumista.	Hanketoimija pyytää lausunnon uudelleen Puolustusvoimilta viimeistään rakennuslupahakemuksen yhteydessä tai kun luvat (5 vuoden määräaika) menevät umpeen maaliskuussa 2027. Tunturi-Lapin maakuntakaavan mukaan yleiskaavalla voidaan riittäviin selvityksiin perustuen osoittaa tuulivoima-alueita. Vaikutukset poronhoitoon on arvioitu kaavaselostuksen kohdassa 11.16.
22 M05 Yksityishenkilöt (9).	Energieguelle Oy suunnittelee korkeintaan 27 tuulivoimalan alueelle, joka sijaitsee Kolarin kunnan alueella. Vastustamme hankkeen toteutusta. Kaavaselostuksessa mainitaan, että vaikutukset maisemaan alueella olisivat kohtalaisen kielteiset. (<i>Osoite poistettu</i>) osalta voidaan kuitenkin todeta, että maisemahaitta on erittäin kielteinen. On todettava, että tuulimyllyt on aikomus rakentaa vaaran päälle, jolloin tuulimyllyt näkyisivät rakennuksen järven puoleisista ikkunoista ja piha-alueelta huomattavasti. Asuin- ja vapaa-ajanrakennukset on järven länsirannalla. Lähin havainnekuva on kuva 11.2 (Pasmajärvi), joka on otettu huomattavan kaukaa, naapuritalojen takaa noin 300 metrin päästä rannasta. Pasmajärven pinta merenpinnasta on 164 m:n korkeudessa ja tuulimyllyjen pohjat sijoittuvat noin 260 m korkeuteen merenpinnasta, josta ne nousisivat vielä noin 300 metriä ylöspäin. Suunnitellut tuulivoimalat ovat tietojemme mukaan Suomen korkeimmat, joten myllyjen näköhaitta on todella huomattava.	Kaavaehdotusvaiheessa otetaan lisähavainnekuvia. Pasmajärveltä otetaan kuva järven rannalta (kuvauspiste 14, Petäjälahti).

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
	Tuulimyllyt rakennettaisiin noin 4,5 kilometrin päähän (<i>osoite poistettu</i>). Vaikka on arvioitu, että tuulimyllyistä ei kuuluisi haittaavaa ääntä yli 2 kilometrin päähän, ei selvityksessä ole arviomme mukaan huomioitu sitä, että ääni kantautuu järvenpintaa pitkin kauemmas. Vakituisen ja vapaa-ajan kiinteistön omistajina tulemme varmasti kärsimään myös äänihaitoista. Myös välkehaitta on kiinteistöjemme alueella huomattava. Aurinko nousee ja paistaa suunnitellun tuulivoimapuiston takaa, joka myös aiheuttaa lisähaittaa. Tällöin aurinko paistaa keväisin ja aamuisin suoraan tuulimyllyjen lapojen takaa. Lisäksi haluamme huomauttaa, että tuulivoimahankkeen rahallinen hyöty valuu Hirvasjärven yhteismetsän osakkaille, jotka eivät haitoista juurikaan kärsi ja samaan aikaan hankkeen haitat valuvat Pasmajärven asukkaiden niskaan. Moni Hirvasjärven yhteismetsän osakkaista ei edes asu tai vietä aikaa alueella. Haluamme mainita, että (<i>osoite poistettu</i>):n rakennusten arvo tulee tuulimyllyjen myötä laskemaan, vaikka selvityksessä toisin todetaan. On selkeää, että erittäin massiivisesti molemmilta tonteilta näkyvät tuulimyllyt vaikuttavat tonttien arvoon. Etenkin kiinteistöjen osalta maisema-arvot ovat kiinteistöjen arvoon vahvasti vaikuttavia. Tuulimyllypuisto muuttaisi kiinteistön alueen maisemaa ja kulttuuriympäristöä huomattavasti. Haluamme huomauttaa, että yksittäisen kiinteistönomistajan tulee voida luottaa siihen, että kiinteistöt pitää arvonsa ja alue viihtyvyytensä. Tuulimyllypuisto muuttaisi tätä kaikkea merkittävästi. Emme usko, että kukaan haluaa katsella jatkuvasti asuinympäristönsä alueelta massiivista tuulivoimapuistoa. Pasmajärven kylä on yksi Kolarin kunnan vanhimmista asutuskeskuksista, ja oleellinen osa kylän maisemaa ja sielua on itse Pasmajärvi, jonka kupeeseen tuulimyllypuisto tulisi. Järvi on Kolarin kunnan suurin järviolue. Järvellä kalastetaan, hiihdetään ja vietetään vapaa-aikaa ympäri vuoden. Tuulimyllypuisto muuttaisi nykyisen rakentamattoman maiseman ja alueen ihmisen rakentamaksi ja muokkaamaksi. Kaavaselostuksen mukaan tuulimyllypuiston vaikutus esimerkiksi alueen ihmisten elinoloihin, viihtyvyyteen ja virkistykseen on arvioitu kohtalaisen kielteiseksi. Me perheenä metsästämme, kalastamme ja hyödynnämme alueen metsän antimia ja sen tarjoamaa virkistystä ympäri vuoden, ja olemme todella huolissamme tuulimyllypuiston vaikutuksesta alueen monimuotoiseen lajistoon ja sen biodiversiteettiin. Kaavaselostuksessa mainitaan erikseen alueen rikas ja monimuotoinen lajisto. Kuinka tuulivoimahankkeessa on tosiasiallisesti huomioitu eri lajien elinolojen kapeneminen suuren puiston myötä? Yksittäiset pienetkin muutokset	Voimalat sijoittuvat yli kahden kilometrin päähän vakituudesta ja vapaa-ajan asutuksesta, jolloin voimaloiden äänitaso jää selvästi melutason ohjearvon. Meluvaikutukset ovat silloin vähäisiä. Varjostusvälkkeen vaikutukset on arvioitu kaavaselostuksen kohdassa 11.2. Välkeselvityksen perusteella minkään asuin- tai lomarakennusten kohdalla ei ylitä suositusarvo 8 h /vuosi. Kaavaselostuksen kuvassa 11.2. on esitetty alue, jolla varjovälkettä voi esiintyä. Varjovälkkeen vaikutukset arvioidaan vähäisiksi. Vaikutukset kiinteistöjen hintoihin on arvioitu kaavaselostuksen kohdassa 11.14.4. Kaavaselostuksen kohdassa 11 on arvioitu vaikutukset luonnonympäristöön

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
	vaikuttavat metsän lajistoon, joten eikö voida olettaa, että näin iso rakennettu voimala muuttaisi alueen lajistoa pysyvästi? Lähistöllä on jo nyt osittain suojeltu Aalistunturi, josta on lisäksi tehty kansallispuistoaloite vuonna 2021. Tunturin huipulta tuulivoimalat näkyisivät, joten Aalistunturin tarjoama kansallismaisema olisi myös hankkeen myötä mennyttä. Kolarin kunta painottaa viestinnässään koskemattomuutta ja puhdasta erämaaluontoaan – vastaako tuulimyllypuiston rakentaminen tätä sanomaa? Kolarin kunnan alueella on paljon alueita, joissa tuulimyllypuisto ei aiheuttaisi yhtä paljon haittaa kuin Pasmajärvellä. Pasmajärven kylän keskiössä on Pasmajärvi, jonka rannoille tuulimyllypuistoa suunnitellaan. Haitta vaikuttaa erittäin negatiivisesti alueen viihtyvyyteen. Tuulimyllypuisto vesittää myös täysin kaikki alueelle suunnitellut matkailuhankkeet (mm. Tirro 2.0). Lisäksi järven ympäristössä on paljon rantatontteja, joihin kukaan ei puiston myötä tule enää rakentamaan asuntoja/vapaa-ajan asuntoja. Pasmajärven kylä tulee tuulimyllypuiston myötä näivettymään täysin. Pitäähän kunnan alueella voida asua ja yrittää myös muualla kuin Ylläksellä. Vastustamme suunniteltua tuulivoimahanketta.	ja lajeihin sekä ihmisiin. .
23 M06 Yksityishenkilöt (2).	Pyydämme ottamaan huomioon alla oleva mielipiteemme Hirvasjärven tuulivoimahankkeen kaavaa päätettäessä. Mielipiteemme tulee määräaikaan nähden myöhässä. Olemme keskustelleet asiastamme maankäyttöinsinööri Mika Palovaaran kanssa 15.1.2025. Lapin ELY-keskukseen kannanotto on toimitettu 9.1.2025. 4.4. Maisema- ja kulttuuriympäristö Hankkeen toteutuessa maisemahaitta kohdistuu laajalle alueelle. Tämä tulee vaikuttamaan vakituisten- sekä vapaa-ajan asukkaisiin valo- ja meluhaittana. Myös metsäneläimet häiriintyvät kyseisistä haitoista. Kaavaselostuksessa olevien havainnekuvien ja selvityksen perusteella valo haitan haittavaikutus on erittäin laajalla säteellä. 4.8. Linnusto Vaikutusalueella on monia lintulajeja. Eteenkin metsäkanalintujen kanta on lisääntynyt alueella viime vuosina ja näin ollen mahdollistanut nuoremmille sukupolville linnunpyynnin. Myös siipien pyöriminen aiheuttaa ongelmia monille muuttolintulajeille. 8.2. Sähkönsiirto Kaavan hyväksyminen vaikuttaa sähkönsiirron kautta yksityisten maanomistajien taloudelliseen ja pitkäjänteiseen metsätalouden harjoittamiseen negatiivisesti. Osalla maanomistajista metsätalous kärsii merkittävästi kasvatusasennossa olevien metsien jäädessä suunnitteilla olevien siirtolinjojen alle.	Kaavaselostuksen kohdassa 11.4 on arvioitu maisemaan kohdistuvat vaikutukset. Kaavaselostuksen kohdassa 11.8 ja 11.10 on arvioitu metsäkanalintuihin ja metsästyksen kohdistuvat vaikutukset. Sähkönsiirron vaikutukset on arvioitu YVA-selostuksessa.

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
	11.1. Meluvaikutukset Matalataajuus melun vaikutukset ihmisten ja eläinten terveyteen mietityttää. Tutkimusten perusteella ja julkisuudessa olevien keskustelujen kautta asiasta on paljon ristiriitaista tietoa. Nyt suunnitteilla olevan tuulivoimahanke on keskellä monien sukupolvien asuin- sekä vapaa-ajanalueita. Melun sietokyky on jo pelkästään ihmisillä hyvin erilainen puhumattakaan eläimistä. Kaavan hyväksyminen vaikuttamaan ylipäättään monien lajien terveyteen negatiivisesti. Yhteenveto mielipiteellemme osayleiskaavasta on, että kaavaa ei tulisi hyväksyä. Mielipiteemme perustuu edellä esitettyihin kaavaselistuksen kohtiin.	Infraääni on matalataajuisia ääntä, jota ihminen ei kuule. Tuulivoimaloiden infraäänien äänenpainetaso on niin alhainen, että ihminen ei pysty sitä havaitsemaan, eikä sillä siten ole vaikutusta ihmisiin. Täydennetään kaavaselistuksen kohtaan 11.1 että tuulivoimaloiden infraäänellä ei ole vaikutuksia ihmisten terveyteen.
24 M07 Yksityishenkilöt (6).	Energieguelle Oy suunnittelee korkeintaan 27 tuulivoimalan alueelle, joka sijaitsee Kolarin kunnan alueella. Vastustamme hankkeen toteutusta. Kaavaselistuksessa mainitaan, että vaikutukset maisemaan alueella olisivat kohtalaisen kielteiset. (<i>osoite poistettu</i>):n osalta voidaan kuitenkin todeta, että maisemahaitta on erittäin kielteinen. On todettava, että tuulimyllyt on aikomus rakentaa vaaran päälle, jolloin tuulimyllyt näkyisivät rakennuksen kaikista ikkunoista ja piha-alueelta huomattavasti. Asuinrakennus on aivan järven länsirannalla. Lähin havainnekuva on kuva 11.2 (Pasmajärvi), joka on otettu huomattavan kaukaa, naapuritalojen takaa noin 300 metrin päästä rannasta. Pasmajärven pinta merenpinnasta on 164 m:n korkeudessa ja tuulimyllyjen pohjat sijoittuvat noin 260 m korkeuteen merenpinnasta, josta ne nousisivat vielä noin 300 metriä ylöspäin. Suunnitellut tuulivoimalat ovat tietojemme mukaan Suomen korkeimmat, joten myllyjen näköhaitta on todella huomattava. Tuulimyllyt rakennettaisiin noin 4,3 kilometrin päähän (<i>osoite poistettu</i>):stä. Vaikka on arvioitu, että tuulimyllyistä ei kuuluisi haittaavaa ääntä yli 2 kilometrin päähän, ei selvityksessä ole arviomme mukaan huomioitu sitä, että ääni kantautuu järvenpintaa pitkin kauemmas. Vapaa-ajan kiinteistön omistajina tulemme varmasti kärsimään myös äänihaitoista. Myös välkehaitta on kiinteistömme alueella huomattava. Aurinko nousee ja paistaa suunnitellun tuulivoimapuiston takaa, joka myös aiheuttaa lisähaittaa. Tällöin aurinko paistaa keväisin ja aamuisin suoraan tuulimyllyjen lapojen takaa. Lisäksi haluamme huomauttaa, että	Kaavaehdotusvaiheessa otetaan lisähavainnekuvia. Pasmajärveltä otetaan kuva järven rannalta (kuvauspiste 14, Petäjälahti). Voimalat sijoittuvat yli kahden kilometrin päähän vakituisesta ja vapaa-ajan asutuksesta, jolloin voimaloiden äänitaso jää selvästi melutason ohjearvon. Meluvaikutukset ovat silloin vähäisiä. Varjostusvälikkeen vaikutukset on arvioitu kaavaselistuksen kohdassa 11.2.

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
	tuulivoimahankkeen rahallinen hyöty valuu Hirvasjärven yhteismetsän osakkaille, jotka eivät haitoista juurikaan kärsi ja samaan aikaan hankkeen haitat valuvan Pasmajärven asukkaiden niskaan. Moni Hirvasjärven yhteismetsän osakkaista ei edes asu tai vietä aikaa alueella. Haluamme mainita, että (<i>osoite poistettu</i>) rakennuksen arvo tulee tuulimyllyjen myötä laskemaan, vaikka selvityksessä toisin todetaan. On selkeää, että erittäin massiivisesti kaikkialta tontilta näkyvät tuulimyllyt vaikuttavat tontin arvoon. Etenkin vapaa-ajan kiinteistöjen osalta maisema-arvot ovat kiinteistöjen arvoon vahvasti vaikuttavia. Kun kiinteistö on muutamia vuosia sitten ostettu, on kiinteistö ostettu sen vuoksi, että alue on rauhallinen ja rakentamaton tila, jossa on kaunis järvimaisema. Tuulimyllypuisto muuttaisi kiinteistön alueen maisemaa ja kulttuuriympäristöä huomattavasti. Haluamme huomauttaa, että yksittäisen kiinteistönomistajan tulee voida luottaa siihen, että ostettu kiinteistö pitää arvonsa ja alue viihtyvyytensä. Tuulimyllypuisto muuttaisi tätä kaikkea merkittävästi. Emme usko, että kukaan haluaa katsella vapaa-ajan asuntonsa alueelta massiivista tuulivoimapuistoa. Pasmajärven kylä on yksi Kolarin kunnan vanhimmista asutuskeskuksista, ja oleellinen osa kylän maisemaa ja sielua on itse Pasmajärvi, jonka kupeeseen tuulimyllypuisto tulisi. Järvi on Kolarin kunnan suurimpia järviäalueita. Järvellä kalastetaan, hiihdetään ja vietetään vapaa-aikaa ympäri vuoden. Tuulimyllypuisto muuttaisi nykyisen rakentamattoman maiseman ja alueen ihmisen rakentamaksi ja muokkaamaksi. Kaavaselostuksen mukaan tuulimyllypuiston vaikutus esimerkiksi alueen ihmisten elinoloihin, viihtyvyyteen ja virkistykseen on arvioitu kohtalaisen kielteiseksi. Me perheenä metsästämme, kalastamme ja hyödynnämme alueen metsän antimia ja sen tarjoamaa virkistystä ympäri vuoden, ja olemme todella huolissamme tuulimyllypuiston vaikutuksesta alueen monimuotoiseen lajistoon ja sen biodiversiteettiin. Kaavaselostuksessa mainitaan erikseen alueen rikas ja monimuotoinen lajisto. Kuinka tuulivoimahankkeessa on tosiasiallisesti huomioitu eri lajien elinolojen kapeneminen suuren puiston myötä? Yksittäiset pienetkin muutokset vaikuttavat metsän lajistoon, joten eikö voida olettaa, että näin iso rakennettu voimala muuttaisi alueen lajistoa pysyvästi? Lähistöllä on jo nyt osittain suojeltu Aalistunturi, josta on lisäksi tehty kansallispuistoaloite vuonna 2021. Tunturin huipulta tuulivoimalat näkyisivät, joten Aalistunturin tarjoama kansallismaisema olisi myös hankkeen myötä mennyttä. Kolarin kunta painottaa viestinnässään koskemattomaa ja puhdasta erämaaluontoaan – vastaako tuulimyllypuiston rakentaminen tätä sanomaa? Kolarin kunnan alueella on paljon alueita, joissa tuulimyllypuisto ei aiheuttaisi yhtä paljon haittaa kuin Pasmajärvellä. Pasmajärven Kylän keskiössä on	Välkeselvityksen perusteella minkään asuin- tai lomarakennusten kohdalla ei ylity suositusarvo 8 h /vuosi. Kaavaselostuksen kuvassa 11.2. on esitetty alue, jolla varjovälkettä voi esiintyä. Varjovälkkeen vaikutukset arvioidaan vähäisiksi. Vaikutukset kiinteistöjen hintoihin on arvioitu kaavaselostuksen kohdassa 11.14.4. Kaavaselostuksen kohdassa 11 on arvioitu vaikutukset luonnonympäristöön ja lajeihin sekä ihmisiin.

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
	Pasmajärvi, jonka rannoille tuulimyllypuistoa suunnitellaan. Haitta vaikuttaa erittäin negatiivisesti alueen viihtyvyyteen. Tuulimyllypuisto vesittää myös täysin kaikki alueelle suunnitellut matkailuhankkeet (mm. Tirro 2.0). Lisäksi järven ympäristössä on paljon rantatontteja, joihin kukaan ei puiston myötä tule enää rakentamaan asuntoja/vapaa-ajan asuntoja. Pasmajärven kylä tulee tuulimyllypuiston myötä näivettymään täysin. Pitäähän kunnan alueella voida asua ja yrittää myös muualla kuin Ylläksellä tai keskustassa. Vastustamme suunniteltua tuulivoimahanketta.	
25 M08 Yksityishenkilöt.	Hirvasjärven tuulivoimala asiasta, olemme osallisia siihen, perikunnan kautta ja meitä on useampi, joilta ei ole edes kysytty vaan alettu omin päin touhottaa moista typeryyttä, joku laki siinäki on oltava ja minne ja kenen kukkarolle ne vuokrat rahat menisivät, tulisiko perikunnalle kirjallinen selvitys minkä verran tulisi? Sinne on linnut ja porot tullu ennen meitä ja se on näiden elinalue, miksi mennä sinne luontoa pilaamaan, Lapin luontoa, ei, ei ja ehdottomasti ei. Semmoset sitä suunnittelee, jotka ei tarvi asua näitten häiriötekijöiden vierellä ja näköetäisyydellä. Meitä on 17 vastustajaa perikunnasta.	Vaikutukset linnustoon on arvioitu kaavaselostuksen kohdassa 11.8. Vaikutukset poronhoitoon on arvioitu kaavaselostuksen kohdassa 11.6.
26 M09 Yksityishenkilöt (4).	Perikuntamme kiinteistö lomarakennuksineen sijaitsee Hinttajärven rannassa kiinteistöllä (<i>kiinteistötunnus poistettu</i>). Voimaloiden suunniteltu kokonaiskorkeus on 300 metriä ja lähimmän voimalan suunniteltu sijainti on noin kahden kilometrin päässä kiinteistöstämme. Kiinteistömme on voimaloiden lähivaikutusalueella. Toteamme, että suunniteltu suojaetäisyys lomarakennuksiin on näinkin korkeilla voimaloilla aivan liian vähäinen. 300 metriä korkeiden voimaloiden hallitsevuus maisemassa tulee olemaan merkittävä. Hallitsevuutta lisää voimaloiden sijoittelu korkeiden vaarojen päälle. Katsomme, että voimalaitosten suojaetäisyys asuinrakennuksiin sekä lomarakennuksiin tulee olla vähintään kolme kilometriä maisemallisten-, melun- ja väkekkäisyyden vaikutusten vähentämiseksi. Katsomme myös, että voimaloita ei tule sijoittaa vaarojen lakialueille lainkaan. Mikäli suojaetäisyyttä asutukseen tai lomarakennuksiin ei lisätä, tulee voimaloiden olla merkittävästi matalampia haittavaikutusten vähentämiseksi. Valitettavasti vaikuttaa vahvasti siltä, että hankkeessa on valittu havainnekuvien sijainnit tarkoitushakuisesti. Vaadimme, että havainnekuvat tehdään myös Hinttajärven rannalta sekä järveltä, sillä hankkeen vaikutuksia Hinttajärven vapaa-ajan asutukseen ei ole tältä osin selvitetty. Kaavoituksen tulee perustua riittäviin selvityksiin. Hinttajärven ranta-alueet ovat hankealueen lähimpiä lomarakennuskohteita. Toivoisimme, että vapaa-ajan asukkaita arvostettaisiin vähän enemmän, kuin	Vaikutukset ihmisten elinoloihin on arvioitu kaavaselostuksen kohdassa 11.15. Kaavaehdotusvaiheessa otetaan lisähavainnekuvia. Hinttajärveltä otetaan kuva järven rannalta (kuvauspiste 13, Hinttajärvi).

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
	esimerkiksi satunnaisia retkeilijöitä vrt. Aalistunturin havainnekuvat. Toivomme myös, että kaavaprosessissa otettaisiin aidosti huomioon kaavoitusvaiheen mielipiteet, eikä niitä kuitattaisi YVA-vaiheessa tehdyillä ratkaisulla tai toimenpiteillä. Pyydämme esittämään näkyvyysanalyysin myös 2,5 kilometrin säteellä suunnittelualueesta, sillä 5 kilometrin rajauksella kuva jää epätarkaksi. Olemme havainneet 18.10.2024 maakotkan lentämässä Hinttajärven luoteisosassa. Pyydämme hankkeesta vastaavaa ilmoittamaan perikunnan yhteyshenkilölle, miten maakotka(t) on huomioitu hankkeessa. Toteamme edelleen, että Lohiniva-Sieppijärven -tien varressa, Alainen Härkärova -rinteen länsiosassa on lähde, jota käytämme juomavetenä. Lähde ei ole enää täysin luonnontilainen, mutta veden laatu on pysynyt sen sijainnista huolimatta hyvänä. Lähde ja sen ympäristö on tarpeen huomioida, koska tie 9362 on merkitty erikoiskuljetusreitiksi sekä todennäköiseksi kuljetusreitiksi lähteen kohdalta. Kiinteistöä käytetään jonkin verran myös talvisin, jolloin lentoestevalojen vaikutus korostuu. Hankkeen edetessä pyydämme kiinnittämään erityistä huomiota mahdollisimman kehittyneeseen lentoestevalotekniikkaan, jotta haitalliset vaikutukset olisivat mahdollisimman vähäiset.	Täydennetään kaavaselostuksen kohtaan 11.8 miten suuret petolinnut on huomioitu tuulivoimaloiden sijoittelussa. Tarkemmat vaikutusarvioinnit ja selvitystulokset ovat viranomaiskäyttöön tarkoitettussa liitteessä. Jos erikoiskuljetusreitistö n ulkopuolista tiestä joudutaan parantamaan, työmaasuunnittelulla varmistetaan, ettei lähteille aiheudu rakennustoimenpiteiden aikana haittoja.
27 M10 Yksityishenkilöt (21).	Esillä oleva kaavaluonnos ei muuta Taapajärvellä 13.11.2023 allekirjoitetun, hanketta vastustavan lausunnon perusteita. Vastustamme hanketta sen meille aiheuttavien haittojen vuoksi. Kohta 11.1. ja 11.2. Ääni- ja välkehaitan suuruuden mittaamiseen ei asukkailla ole omaa mahdollisuutta. Karttojen ja taulukkojen mukaan rajamailla ollaan. Kohta 11.15 Kohta Maisemallinen haitta (kuva 11.9 Havainnekuva Taapajärvi) on, kuten yleisötilaisuudessa 03.12.2024 esiteltiin, merkittävä. Esityksessä olevien tuulimyllyjen nrot 19, 20 ja 21 poistaminen parantaisi hieman tilannetta. Sama vaikutus olisi tuulimyllyjen korkeuden pienentämisellä. 11.14.4 Vaikutukset kiinteistöjen hintoihin. Kohdan johtopäätös: "ei vaikuta", on virheellinen. Päin vastoin on täysin selvää, että hinnat laskevat. Myös todennäköisyys sille, ettei kauppa edes toteudu, kasvaa. Johtopäätöstä tehtäessä on huomiotta jätetty se, että alueella kiinteistö hankitaan pääasiassa vapaa-ajan käyttöön. Ei tänne työpaikan vuoksi muuteta, ja vapaa-ajallaan harva haluaa oleilla tuulivoima-alueen likeisyydessä. Toteutumattomat kaupathan eivät mitenkään vaikuta toteutuneiden kauppojen keskiarvoihin.	Voimalat sijoittuvat yli kahden kilometrin päähän vakituisesta ja vapaa-ajan asutuksesta, jolloin voimaloiden äänitaso jää selvästi melutason ohjearvon. Meluvaikutukset ovat silloin vähäisiä. Välkeselvityksen perusteella minkään asuin- tai lomarakennusten kohdalla ei ylity suositusarvo 8 h /vuosi.

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

9.9.2025

Mielipiteen esittäjä	Sisältö	Vastineet
	Ei keskiarvoista ja niiden muutoksista voi mitään johtopäätöstä tehdä. Ruotsalaisessa tutkimuksessa tämä ilmeisestikin ymmärrettiin ja hintojen laskeminen tuulivoiman läheisyyden vaikutuksesta havaittiin. Kohdassa 11.15 todetaan, että hanke aiheuttaa kielteisiä vaikutuksia asuin- ja elinympäristöön. Ympäristömuutokset aiheuttavat luonnollisesti kielteisiä muutoksia ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen. Maisemavaikutukset haittaavat kohtalaisesti elinolosuhteita, harrastus- ja virkistyskäyttöä. Kaikki edellä mainittu vähentää kiinteistöjen houkuttelevuutta ja laskee siten niiden hintaa. Toteutuessaan hanke huonontaisi peruuttamattomalla tavalla asuin- ja vapaa-ajanympäristöämme.	
28 M11 Yksityishenkilö.	Mielipide koskee seuraavia kaavaselostuksen kohtia 11.4.2 Kuvasovitteet 11.4.3 Maisemavaikutusten arviointi Näissä kuvasovitteissa ja maisemavaikutusten arvioinnissa on havainnekuvia ja arvioita miltä tuulivoimala-alue näyttää Kolarin eri järvikylissä esimerkiksi Taapajärvi, Pasmajärvi, Ruokojärvi ja Venejärvi. Yksi oleellinen puute koko Kolarin kunnan kannalta on se, että havainnekuvia ja perusteellista selvitystä ei ole tehty esimerkiksi Ylläksen huipulta ja Ylläsjärven puoleisilta rinteiltä tai virkistysreiteiltä. Koska Ylläs kohoaa merkittävästi eteläistä maisema-alaansa korkeammalle tulee Hirvasjärven tuulivoimala-alue näkymään tunturista erittäin selvästi. Erityisesti tämä näkyminen korostuu pimeällä, johtuen tuulivoimaloiden vilkkuvista valoista. Mielestäni Kolarin kunnan tulisi olla huolissaan merkittävimmän kivijalkansa puolesta tässä asiassa. Ylläkseltä avautuvan maiseman merkittävä muuttaminen oman kunnan alueella on arveluttavaa. Matkailijalle avautuu jatkossa tunturin rinteeltä maisema, jonka keskellä vilkuttelee teollisuusalueen valot.	Ylläksen alueelta todennäköisimmät näkymät kohti suunniteltuja tuulivoimaloita avautuu Ylläs-tunturin huipuilta sekä mahdollisesti Ylläsjärven puoleisilta ylärinteiltä. Talvisesongin aikana Ylläs-tunturin laskettelurinteiden voimakkaat valonheittimet sekä ylärinteen tiheästi rakennetun hotellin ja loma-asuntoalueen valaistus heikentävät lentoestevalojen havaittavuutta osana maisemakuvaa pimeään aikaan. Ylläs-tunturin pohjoispuolella olevilta luonnontilaisimmilta tunturialueilta ei aukea keskeisiä tai merkittäviä näkymäakseleita kohti tuulivoimaloita. Kaavaselostuksessa kohdassa 11.4.3 kuvataan maisemavaikutus Ylläksen alueelle.